Nota reserves 2026

Inhoudsopgave

Samenvatting 5

Overzichten reserves 8

ALGEMENE RESERVES 9

Algemene vrije reserve (740001) 10

Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf (740002) 11

RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST 14

Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas (741001) 15

Deposito BNG inzake opheffing HNG (741002) 16

Gemeentehuis (743001) 17

Gemeentehuis toekomst bestendig (742057) 18

Afkoop onderhoud N625 (741003) 19

BESTEMMINGSRESERVES 20

Beschermd Wonen (742003) 21

Kostenbeheersing sociaal domein (742064) 23

Programma organisatie transformatie Sociaal Domein (742067) 25

GALA / IZA (742063) 26

Dak- en thuisloosheid (742058) 27

Opvang Vluchtelingen (742053) 29

Wonen, welzijn en zorg (742002) 31

Bestaanszekerheid (742038) 32

Integraal Voorzieningenbeleid (742005) 34

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (742056) 36

Lievekamp (742050) 37

Rust Roest (742060) 38

Binnenstedelijke transformaties (742046) 39

Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (742048) 41

Bovenwijkse voorzieningen (742047) 47

Strategische aankopen (742027) 50

Stadsontwikkeling (742069) 52

Mobiliteit (742010) 54

Parkeren (742009) 59

Omgevingswet (742045) 61

Verstrekken leningen volkshuisvesting (742022) 63
Bouwleges (742065) 65
Woonwagens (742039) 66
Geluid (742016) 67
Maasveren (742062) 68
Economie (742028) 69
Heesch-West (742030) 71
Quick wins binnenhavens (742029) 72
Walkwartier en omgeving (742024) 73
Warenhuis vaste inrichting (742066) 76
Investeringsfonds Stadshart Oss (742025) 78
Toekomstbestendige Landbouw (742068) 80
Energietransitie (742020) 82
Ontwikkeling windpark (742026) 84
Risicoreserve waardering lening Wachtmeesters (742059) 85
Klimaatadaptatie (742054) 86
Groenfonds landelijk gebied (742017) 88
Meekoppelkansen dijkversterking Maas (742040) 91
Integraal uitvoeringsprogramma (IUP) (742011) 92
Afvalstoffenheffing (742015) 96
Egalisatie rioolbeheer (742008) 97
Baggeren Haven (742049) 98
Bodemsanering (742018) 99
Programma SamenSchadewijk (742061) 100
Versterken gemeentelijke dienstverlening kwetsbare groepen (POK) (742052) 102
ICT (742031) 104
WGA (742032) 106
Organisatie ontwikkelingen (742033) 107
Wachtgeld wethouders (742034) 110
Dienstverlening (742036) 111
Adviezen fiscaal gebied (742037) 112
Vennootschapsbelasting (742044) 113
Egalisatie renteomslag (742041) 114

Budgetoverheveling (742001) 115

RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN 116

Reserves dekking afschrijvingslasten 117

Samenvatting

Inleiding
In onze financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) staat dat we elk jaar een nota reserves opstellen. Dat doen we altijd tegelijk met de programmabegroting, zodat de bestuurlijke processen van deze producten op elkaar aansluiten. De nota reserves geeft inzicht in het doel, het meerjarig verloop en de omvang van de reserves.

Soorten reserves
De reserves zijn het eigen vermogen van de gemeente. Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) onderscheidt twee soorten reserves:
- algemene reserves
- bestemmingsreserves

De algemene reserves zijn bedoeld voor het opvangen van risico's en incidentele tekorten zoals jaarrekeningtekorten. De algemene reserve is de financiële buffer van de gemeente.

Bestemmingsreserves zijn geoormerkt voor een bepaalde doelstelling. We onderscheiden twee soorten bestemmingsreserves: 'gewone' bestemmingsreserves en bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten.

Een aantal reserves zijn egalisatiereserves. Hiermee vangen we schommelingen op in kosten en opbrengsten op bepaalde activiteiten. In deze nota zijn de stortingen en onttrekkingen begroot op basis van het verwachte saldo op de bijbehorende activiteiten zoals deze in de programmabegroting 2027-2030 zijn geraamd. Bij de jaarrekening verwerken we de stortingen of onttrekkingen op dit soort reserves op basis van het werkelijke saldo op de betreffende activiteiten.

Rente
We schrijven vanaf 2026 geen rente meer bij op de reserves.

Wijzigingen reserves
We hebben een aantal reserves gewijzigd:
- Reserve Schadewijk heet nu Programma SamenSchadewijk

In de reservestaten verderop staat een uitgebreide toelichting.

Vervallen reserves
Met ingang van 1 januari 2026 zijn de volgende reserves vervallen:
- Openbare verlichting
- WW-lasten

Nieuwe reserves
In 2026 hebben we de volgende nieuwe reserves gevormd:
- Reserve programma organisatie transformatie Sociaal Domein
- Reserve De Berchplaets verduurzaming
- Reserve Duurzaamheidsplein 2.0
- Reserve toekomstbestendige Landbouw
- Reserve Stadsontwikkeling
- Reserve Herinrichting Raadhuiskwartier
- Reserve Fietsenstalling Koornstraat
- Reserve Noordelijke ontsluitingsweg
- Reserve Fietsenstalling TBL
- Reserve Barbarapark

- Reserve afkoop N625

Voorstel (wijzigingen in) toevoegingen en onttrekkingen

Deze nota reserves bevat een aantal (wijzigingen in) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves die de gemeenteraad nog niet heeft vastgesteld. Deze hebben we allemaal als voorstel in de programmabegroting 2027–2030 opgenomen.

Bij de reserves waar de onttrekkingen specifiek gekoppeld zijn aan bepaalde kosten/uitgaven voor projecten of activiteiten hebben we in deze nota de verwachte bedragen verwerkt. Bij de jaarrekening onttrekken we de werkelijke uitgaven in deze reserves. Dit betreft de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Ontwikkelingen reserves

De volgende tabel laat de meerjarige ontwikkeling van de reserves zien. Een gedetailleerd overzicht per reserve staat in de afzonderlijke reservestaatjes hierna en in de bijlage aan het eind.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene reserves	54.173	59.515	58.436	58.941	58.713
Reserves ter dekking van de algemene dienst	16.594	26.971	24.671	22.513	20.516
Bestemmingsreserves	169.579	149.538	147.343	152.129	157.220
Bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten	36.481	46.945	45.968	44.813	43.443
Totaal reserves	**276.827**	**282.969**	**276.418**	**278.395**	**279.893**

Algemene reserves

De algemene reserves stijgen van afgerond € 54 miljoen naar € 59 miljoen. Dit komt omdat we de algemene reserve inzetten komende jaren om verschillende kosten af te dekken. Hieronder vallen de algemene vrije reserve en de algemene reserve risico's grondbedrijf (ABR).

De algemene reserve voldoet elk jaar minimaal aan de norm van 10% van de algemene uitkering (afgerond € 27,5 miljoen). In het kader van de strategische heroriëntatie zetten we 10% van het surplus van de algemene reserve in als structurele dekking. Dit betekent dat we vanaf 2028 tien jaar lang een bedrag van € 560.000 inzetten ten gunste van de reguliere begroting.

De algemene bedrijfsreserve is op 1 januari 2026 circa € 11 miljoen en stijgt de komende jaren naar afgerond € 27 miljoen.

Reserves ter dekking van de algemene dienst

Deze reserves stijgen van € 16,6 miljoen in 2026 naar € 20,5 miljoen in 2030. De stijging zit vooral in de reserve afkoop onderhoud N625. We ontvangen een bedrag van € 12,5 miljoen van de provincie Noord-Brabant voor het onderhoud van de N625. Hiermee zullen met ingang van 2027 jaarlijks het onderhoud uitvoeren. Vanaf 2031 kent de reserve een afnemend verloop.
Met het geld in de reserve afloop gaswinstuitkering Maaslandgas vangen we het vervallen van de dividenduitkering van NV Maaslandgas stapsgewijs op. Daarnaast zetten we de reserve gemeentehuis jaarlijks in om de investeringskosten van de eerder uitgevoerde renovatie af te dekken (jaarlijks circa € 500.000).

Bestemmingsreserves
De bestemmingsreserves dalen per saldo van € 169,5 miljoen naar € 157,2 miljoen. De mutatie van de reserves zijn heel wisselend. We lichten de grootste hieronder toe.

De reserves met de grootste stijgingen zijn tot en met 2030:
- Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving: € 19,5 miljoen
- Binnenstedelijke transformaties: € 5 miljoen
- Lievekamp: € 4,8 miljoen
- Programma organisatie transformatie Sociaal Domein: € 1,1 miljoen
- Wachtgeld wethouders: € 0,4 miljoen
- Mobiliteit: € 0,3 miljoen

De reserves met de grootste dalingen zijn t/m 2030:
- Bovenwijkse voorzieningen: € 18,3 miljoen
- Beschermd wonen: € 10 miljoen
- Omgevingswet: € 2,3 miljoen
- Opvang vluchtelingen: € 2,1 miljoen
- Kostenbeheersing sociaal domein: € 1,4 miljoen
- Energietransitie: € 1 miljoen
- Groenfonds landelijk gebied: € 1 miljoen
- Investeringsfonds stadshart Oss: € 0,9 miljoen
- Bouwleges: € 0,9 miljoen
- Verstrekken leningen volkshuisvesting: € 0,85 miljoen
- Baggeren havens: € 0,82 miljoen

Bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten
We storten de komende jaren € 11,4 miljoen in diverse reserves ter dekking van afschrijvingslasten gekoppeld aan bijbehorende toekomstige investeringen. Daarnaast onttrekken we de komende jaren voor € 4,5 miljoen ter dekking van afschrijvingslasten van investeringen.

Overzichten reserves

ALGEMENE RESERVES

Algemene vrije reserve (740001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bestemd voor het opvangen van algemene risico's en fluctuaties in de rekeningresultaten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De norm voor de algemene reserve is 10% van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Op basis van de meicirculaire 2026 is deze norm afgerond € 27,5 miljoen.

In het kader van de strategische heroriëntatie zetten we 10% van het surplus van de algemene reserve in als structurele dekking. Dit betekent dat we vanaf 2028 tien jaar lang een bedrag van € 560.000 inzetten ten gunste van de reguliere begroting.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	33.068	0	6.111	-1.308	37.872
2027	37.872	0	150	0	38.022
2028	38.022	0	0	-3.560	34.462
2029	34.462	0	0	-2.160	32.302
2030	32.302	0	0	-560	31.742

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Resultaatbestemming jaarrekening 2025: € 5.976.000
- reservering voor mogelijke tekorten museum Jan Cunen: € 135.000

De onttrekking van € 1.308.000 bestaat uit:

- Flex-woningen: € 411.000
- Regionaal uitvoeringsprogramma jeugd: € 147.000
- Box in box constructie Ontmoeten Oss Noord-West: € 750.000

2027

De storting van € 150.000 betreft een reservering voor mogelijke tekorten museum Jan Cunen.

2028

We onttrekken in 2028 een bedrag van € 3 miljoen ter afdekking van het begrotingstekort.

Vanaf het jaar 2028 zetten we jaarlijks € 560.000 ter dekking van de reguliere begroting.

2029

We onttrekken in 2029 een bedrag van € 1,6 miljoen ter afdekking van het begrotingstekort.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf (740002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De algemene bedrijfsreserve (ABR) wordt ingezet voor mutaties en risico's die zich binnen het grondbedrijf voordoen. De reserve heeft de volgende doelen:

1. Het opvangen van financiële risico's en vormen van weerstandsvermogen;
2. Het opvangen van voorbereidingskosten toekomstige grondexploitaties (IMVA's);
3. Het opvangen van mutaties van verliezen en winsten van grondexploitaties;
4. Het opvangen van mutaties van beheerscomplexen;
5. Het waarborgen van de continuïteit van het gemeentelijke grondbedrijf;
6. Eventuele overige incidentele mutaties.

Weerstandsvermogen

Voor het berekenen van risico's maken we binnen het grondbedrijf gebruik van de Monte Carlo-methode. Deze methode voert een risicoanalyse uit waarbij allerlei scenario's duizenden keren worden doorgerekend. Deze analyse doen we tweemaal per jaar, te weten bij het Najaarsbericht Grondbedrijf en bij het Meerjaren Programma Grondbedrijf (MPG). Op basis van deze analyse wordt de minimaal gewenste omvang van de algemene bedrijfsreserve bepaald. Het uitgangspunt is dat niet alle risico's zich in volle omvang tegelijkertijd manifesteren. We hanteren in principe een ondergrens van 100 % van het benodigde weerstandsvermogen.

Realisatiestimulans

Met ingang van 2026 is de ABR de begunstigde reserve voor de landelijke subsidiegelden in het kader van de Realisatiestimulans. De middelen kunnen hiermee ingezet worden waarvoor ze bedoeld zijn: woningbouw en bijbehorende infrawerken. De algemene bedrijfsreserve grondbedrijf (ABR) is de dekking voor alle (verlieslatende) gemeentelijke grondexploitatieprojecten voor woningbouw. De versnelling van woningbouwprojecten kan (aanvullende) tekorten en onrendabele toppen opleveren. De inzet van de realisatiestimulans past hiermee onder punt 2, het opvangen van verliezen en winsten van grondexploitaties.

Hoe wordt de reserve gevoed?

- Winsten uit grondexploitaties en lagere verliesvoorzieningen
- Winsten uit beheerscomplexen en overige grondposities
- Realisatiestimulans en eventuele overige subsidies

Wat mag er worden onttrokken?

- Afdracht Nota Kostenverhaal
    - Bovenwijks
    - Netwerkvoorzieningen
- MutatiesVoorziening IMVA
- Voorziening te verwachten exploitatieverliezen
- Vennootschapsbelasting

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Op basis van de risicomethode is de minimale ondergrens van de ABR per 1 januari 2027 op € 20,7 miljoen berekend. De verwachting is dat de stand van de ABR op 1 januari 2027 uit zal komen op € 16,3 miljoen. In de jaren daarna loopt de ABR steeds wat verder op met voor zover nu ingeschat kan worden tot € 27 miljoen per eind 2030. Belangrijke opmerking hierbij is dat de IMVA's geen onderdeel uitmaken van het saldo van de ABR en het minimale weerstandsvermogen. In het najaar 2026 evalueren we de uitgangspunten waarmee we de minimale grens van de ABR berekenen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	11.487	0	8.992	-4.178	16.301
2027	16.301	0	5.868	-676	21.494
2028	21.494	0	2.672	-192	23.974
2029	23.974	0	2.667	-2	26.639
2030	26.639	0	874	-541	26.972

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- resultaatbestemming jaarrekeningresultaat 2025 € 2,5 miljoen
- winstnemingen grondexploitaties woningbouw € 3,4 miljoen
- vrijval voorziening te verwachten expl. verliezen € 1,1 miljoen
- verkoop resultaat beheersgronden en faciliterende projecten € 0,7 miljoen
- realisatiestimulans € 1,3 miljoen

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Aanvulling voorziening IMVA (incl extra krediet Amsteleind Zuid) € 2,5 miljoen
- Onttrekking vennootschapsbelasting € 0,2 miljoen
- Stortingen in de reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen € 0,4 miljoen
- Aanvulling voorziening te verwachten expl. verliezen € 1,0 miljoen

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw € 4,6 miljoen
- Realisatiestimulans € 1,0 miljoen
- verkoop resultaat beheersgronden en faciliterende projecten € 0,2 miljoen

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Stortingen in de reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen € 0,7 miljoen

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw € 1,2 miljoen
- Realisatiestimulans € 1,5 miljoen

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Stortingen in de reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen € 0,2 miljoen

2029

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw € 0,6 miljoen
- Realisatiestimulans € 2,1 miljoen

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Stortingen in de reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen € 2.000

2030

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw € 0,9 miljoen

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Stortingen in de reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen € 0,5 miljoen

Zit er voldoende geld in de reserve?	Nee
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST

Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas (741001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bestemd voor de afdekking van de vervallen dividenduitkering van NV Maaslandgas met ingang van 2009. Tot en met 2008 ontvingen we jaarlijks dividend. In 2008 heeft Essent de jaarlijkse uitkering afgekocht. Dat geld hebben we in deze reserve gestort. Jaarlijks onttrekken we de dividenduitkering aan deze reserve, waarbij we het bedrag dat we onttrekken jaarlijks afbouwen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We bouwen de reserve jaarlijks af. De onttrekking wordt elk jaar € 105.000 lager. Dit betekent dat we de laatste onttrekking in 2039 kunnen doen. We zetten de reserve in voor de reguliere begroting.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	7.628	0	0	-909	6.719
2027	6.719	0	0	-804	5.916
2028	5.916	0	0	-1.049	4.867
2029	4.867	0	0	-944	3.923
2030	3.923	0	0	-839	3.084

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2027 onttrekken we een bedrag van € 804.000 ten gunste van de reguliere begroting. In 2028 is dit een bedrag van € 1.049.000. Dit bedrag bouwen we jaarlijks af met € 105.000. Vanaf 2026 voegen we geen jaarlijkse rente meer toe.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Deposito BNG inzake opheffing HNG (741002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In het verleden kregen we jaarlijks een bedrag van de HNG. Het HNG heeft de gekapitaliseerde bijdrage als deposito weggezet bij de BNG. Om administratief-technische redenen moeten we dit deposito als een reserve aanmerken. Jaarlijks halen we een bedrag uit deze reserve ten gunste van de reguliere begroting.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We bouwen de reserve jaarlijks af met € 24.000. Dit betekent dat we de laatste onttrekking in 2029 kunnen doen. Dan is de reserve volledig besteed en is de onttrekking ook afgebouwd naar € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	305	0	0	-112	193
2027	193	0	0	-88	106
2028	106	0	0	-64	42
2029	42	0	0	-42	0
2030	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2027 onttrekken we een bedrag van € 88.000 ten gunste van de reguliere begroting. Dit bedrag bouwen we jaarlijks af met € 24.000.
Vanaf 2026 voegen we geen jaarlijkse rente meer toe.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Gemeentehuis (743001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om extra lasten in de begroting af te dekken die in 2011 zijn ontstaan bij de verbouwing van het gemeentehuis af te dekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De reserve is volledig nodig om de lasten in de begroting te dekken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	7.848	0	0	-563	7.285
2027	7.285	0	0	-548	6.737
2028	6.737	0	0	-533	6.204
2029	6.204	0	0	-518	5.686
2030	5.686	0	0	-503	5.184

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2027 onttrekken we een bedrag van € 548.000 ten gunste van de reguliere begroting. Dit bedrag bouwen we jaarlijks af met € 15.000.
Vanaf 2026 voegen we geen jaarlijkse rente meer toe.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Gemeentehuis toekomst bestendig (742057)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We staan voor een ambitieuze opgave om ons vastgoed te verduurzamen. Met vrijgevallen middelen vanuit de onderhoudsvoorzieningen is deze reserve Verduurzaming maatschappelijk vastgoed gevormd.
We passen het gemeentehuis aan met het oog op hybride werken en het stimuleren van ontmoeten en samenwerking met collega's en externen. Daarnaast lossen we bestaande knelpunten op in het gebouw, zoals akoestiek en extra ruimte voor overleg met externen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Het totale saldo van de reserve bedroeg € 2.524.000. Met deze reserve dekken we een deel van de beschikbaar gestelde investeringskredieten voor de verbouwing van het gemeentehuis, naast de al in de begroting aanwezige middelen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	2.524	0	0	-128	2.396
2027	2.396	0	0	-127	2.268
2028	2.268	0	0	-99	2.169
2029	2.169	0	0	-99	2.070
2030	2.070	0	0	-99	1.971

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2027 onttrekken we een bedrag van € 127.000 ten gunste van de reguliere begroting. Vanaf 2028 onttrekken we jaarlijks € 99.000.
Vanaf 2026 voegen we geen jaarlijkse rente meer toe.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Afkoop onderhoud N625 (741003)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We ontvangen een bedrag van € 12,5 miljoen van de provincie Noord-Brabant voor het onderhoud van de N625. Hiermee zullen met ingang van 2027 jaarlijks het onderhoud uitvoeren. We vormen hiervoor een reserve en onttrekken jaarlijks een bedrag van € 556.000 in de periode 2027-2030. Vanaf 2031 kent de reserve een afnemend verloop.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Het totale saldo van de reserve bedroeg € 12,5 miljoen. Met deze reserve dekken we de onderhoudskosten af. Vanaf 2031 bouwen we dit bedrag af.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	12.500	-556	11.944
2028	11.944	0	0	-556	11.389
2029	11.389	0	0	-556	10.833
2030	10.833	0	0	-556	10.278

Toelichting op het meerjarenbeeld

2027

We storten een bedrag van € 12,5 miljoen. Dit betreft de afkoopsom die we van de provincie Noord-Brabant hebben ontvangen.

We onttrekken vanaf 2027 een bedrag van € 556.000 voor de onderhoudskosten.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

BESTEMMINGSRESERVES

Beschermd Wonen (742003)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is noodzakelijk voor een sluitende aanpak voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de regio. De nieuwe koers voor de transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang is uitgewerkt en vastgesteld, inclusief bijbehorende regionale ontwikkelagenda. Voor de financiering van de acties in het kader van de transformatie wordt een deel van de reserve ingezet.
Na de doordecentralisatie van Beschermd Wonen (ingangsjaar nog onbekend) ontvangt iedere gemeente zelf een deel van de middelen voor beschermd wonen. Dit wordt gefaseerd ingevoerd in een periode van 10 jaar waarbij de centrumgemeenten geleidelijk minder geld krijgen ten gunste van de regiogemeenten. Regionaal is afgesproken dat Oss het specialistisch palet van voorzieningen blijft inkopen. Hiermee is Oss langjarige financiële verplichtingen aangegaan. Daarbij is nog onduidelijk welke financiële consequenties de invoering van het woonplaatsbeginsel heeft voor de regio. In onze regio is het scheiden van wonen en zorg doorgevoerd, terwijl het woonplaatsbeginsel met name geldt voor vormen waarbij de woonfunctie is inbegrepen. In de Centrumregeling Wmo 2024 zijn regionale financiële afspraken gemaakt over de reserve beschermd wonen en een investeringsfonds.
Gezien de cumulatie van al deze ontwikkelingen heeft de regio ingestemd met het centraal beschikbaar houden van de reserve Beschermd wonen. Daarbij is afgesproken dat we voor de centrumgemeente een plafond van de reserve aanhouden: 15% van de regionale begroting.
Op basis daarvan investeren we in de periode 2024-2028 lokaal vanuit de regionale reserve. Dat doen we in het kader van de doordecentralisatie en op basis van afspraken in de centrumregeling 2024. De uitbetaling uit de reserve in deze periode is tweeledig:

- Lokale gemeenten krijgen middelen om verder te kunnen bouwen aan de basis op orde.
- Lokale gemeenten kunnen een beroep doen op een investeringsfonds om ambities uit het koersdocument en de ontwikkelagenda te kunnen realiseren.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Met de regio is structureel een maximaal percentage afgesproken: 15% van de regionale begroting. Ook zijn in de centrumregeling Wmo afspraken gemaakt als er tekorten gaan ontstaan na de doordecentralisatie.
Zoals onder het kopje beleidsdoel omschreven zullen overschotten terugbetaald worden aan de regiogemeenten om de transformatiedoelen lokaal te kunnen bekostigen en de middelen in te zetten voor een kwetsbare doelgroep en om de toenemende grootstedelijke problematiek in de regio het hoofd te bieden. De gelden moeten dus gereserveerd blijven. Daarom is eerder al besloten om van de reserve beschermd wonen een gesloten systeem te maken en eventuele overschotten/tekorten rechtstreeks met de reserve te verrekenen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	24.321	0	3.200	-4.025	23.496
2027	23.496	0	0	-5.000	18.496
2028	18.496	0	0	-5.000	13.496
2029	13.496	0	0	0	13.496
2030	13.496	0	0	0	13.496

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 3,2 miljoen. Dit is het verwachte budgetoverschot in 2026.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 4 miljoen. Dit is de uitbetaling aan de regiogemeenten om de lokale basis verder op orde te brengen.
- € 25.000. Dit is een uitbetaling uit het investeringsfonds. In 2026 heeft alleen de gemeente Maashorst een aanvraag ingediend.

2027-2030

Op basis van de financiële afspraken in de centrumregeling verwachten we in de periode 2027-2028 in totaal € 10 miljoen uit de reserve te gaan terugbetalen aan lokale gemeenten. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- € 8 miljoen is bedoeld om de lokale basis verder op orde te brengen (€ 4 miljoen per jaar)
- € 2 miljoen is bedoeld voor het investeringsfonds (€ 1 miljoen per jaar)

Deze bedragen zijn gebaseerd op de huidige begroting en worden jaarlijks geactualiseerd. Ze zijn dus indicatief.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Kostenbeheersing sociaal domein (742064)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We hebben een reserve van € 2,1 miljoen gevormd ten behoeve van de kostenbeheersing in het sociaal domein. Dit betreft de helft van de extra vergoeding die we hebben ontvangen in de algemene uitkering voor de tekorten van Jeugdzorg over de jaren 2023 en 2024. We ontvangen dit geld met de achterliggende gedachte om dit in te zetten ter ondersteuning van de transformatie van de jeugdhulp conform de afspraken uit de Hervormingsagenda. Het gaat dan om het versterken van de sociale basis en stevige sociale teams, met tevens aandacht voor het verbeteren van kind- en gezinsbescherming en de bredere integrale aanpak sociaal domein. We hebben in deze programmabegroting voor jeugdzorg en Wmo autonome kostenstijgingen (volumestijgingen en prijsstijgingen) en een bezuinigingstaakstelling opgenomen. Om deze taakstelling te kunnen realiseren zijn investeringen nodig. Het gaat met name om tijdelijke aanvullende capaciteit. We stellen voor om de investeringen uit deze reserve te betalen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimale noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 171.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	2.000	0	550	-916	1.634
2027	1.634	0	0	-910	724
2028	724	0	0	-314	410
2029	410	0	0	-239	171
2030	171	0	0	0	171

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 550.000 om aanvullende benodigde investeringen voor minder meerkosten Wmo en jeugd te kunnen doen. Dit bedrag bestaat uit 2 onderdelen:
    - € 400.000 voor de realisatie van een realtime dashboard om de voortgang van de maatregelen goed te kunnen monitoren.
    - € 150.000 voor een taskforce die meestuurt op de realisatie van de minder meerkosten en die het mogelijk maakt om externe expertise in te schakelen, onder andere om te leren van andere gemeenten.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 492.000 voor Wmo voor benodigde investeringen voor minder meerkosten Wmo. Het gaat om 3 fte consulenten en 1 kwaliteitsmedewerker.
- € 324.000 voor benodigde investeringen voor jeugdhulp. Het gaat om:
    - € 239.000 voor formatie. Het gaat om 0,8 fte beleidsmedewerker, een uitvoerend beleidsmedewerker en 0,5 fte extra jongerenconsulent.
    - € 35.000 voor de ontwikkeling van een plan voor de aansluiting van zorgaanbieders bij lokale teams.
    - € 25.000 voor trainingen kostenbewust handelen voor jeugdprofessionals en backoffice jeugd.
    - € 25.000 voor trainingen Samenwerkwijze Jeugd voor alle jeugdprofessionals bij Ons Welzijn en zorgaanbieders.

- € 100.000 voor de realisatie van een realtime dashboard.

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 246.000 voor Wmo voor benodigde investeringen voor minder meerkosten Wmo. Het gaat om 3 fte consulenten en 1 kwaliteitsmedewerker voor een half jaar.
- € 289.000 voor benodigde investeringen voor jeugdhulp. Het gaat om:
    - € 239.000 voor formatie. Het gaat om 0,8 fte beleidsmedewerker, een uitvoerend beleidsmedewerker en 0,5 fte extra jongerenconsulent.
    - € 25.000 voor trainingen kostenbewust handelen voor jeugdprofessionals en backoffice jeugd.
    - € 25.000 voor trainingen Samenwerkwijze Jeugd voor alle jeugdprofessionals bij Ons Welzijn en zorgaanbieders
- € 300.000 voor de realisatie van een realtime dashboard.
- € 75.000 voor de taskforce.

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 239.000 voor benodigde investeringen voor jeugdhulp. Het gaat om formatie voor 0,8 fte beleidsmedewerker, een uitvoerend beleidsmedewerker en 0,5 fte extra jongerenconsulent.
- € 75.000 voor de taskforce.

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 239.000 voor benodigde investeringen voor jeugdhulp. Het gaat om formatie voor 0,8 fte beleidsmedewerker, een uitvoerend beleidsmedewerker en 0,5 fte extra jongerenconsulent.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Programma organisatie transformatie Sociaal Domein (742067)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bedoeld om te komen tot een Osse standaard; de inrichting en sturing van de uitvoering in het sociaal domein oftewel het programma Stevige Lokale Teams (SLT). Het programma SLT heeft tot doel te komen tot een organisatie die in staat is onze visie op het sociaal domein te realiseren. Dit doen we door stevige lokale teams te realiseren, nabij inwoners die integraal werken vanuit het perspectief van de inwoner. Daarbij wijzigt de organisatiestructuur ingrijpend, evenals de sturing, processen, werkwijzen, samenwerkingsrelaties, benodigde competenties en cultuur in het sociaal domein. Dit raakt niet alleen de gemeentelijke organisatie, maar ook onze partnerorganisaties en inwoners.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1.290.000. Het bestedingsplan voor 2026 is hierin verwerkt. Voor 2027 en toekomstige jaren maken we jaarlijks een bestedingsplan.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	400	-210	190
2027	190	0	950	0	1.140
2028	1.140	0	150	0	1.290
2029	1.290	0	0	0	1.290
2030	1.290	0	0	0	1.290

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Middelen transformatie sociaal domein € 400.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
Ambtelijke inzet, inzet van specialisme en overige kosten € 210.000

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Middelen transformatie sociaal domein € 950.000

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Middelen transformatie sociaal domein € 150.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

GALA / IZA (742063)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2023 hebben we rijksmiddelen aangevraagd uit de specifieke uitkeringen (SPUK) voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Het Rijk heeft een deel van de middelen pas in het najaar 2023 toegekend. We hebben daardoor in zeer korte tijd bestedingsplannen moeten opstellen, waardoor in 2023 € 0,9 miljoen niet besteed is. We hebben deze in de nieuwe reserve voor GALA/IZA gestort. De ambities in het IZA en GALA zijn groot: om de (medische) zorg toekomstbestendig te houden, wordt veel verwacht van het sociale domein. Tegelijkertijd betreft een groot deel van de middelen in de SPUK GALA incidenteel geld, en is nog niet duidelijk hoe de SPUK IZA na 2026 ingericht gaat worden. We streven naar een duurzame systeemverandering. In 2025 hebben we voor het eerste jaar middelen onttrokken aan de reserve. Het bestedingsplan is aan wijzigingen onderhevig.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	798	0	0	-292	506
2027	506	0	0	-380	126
2028	126	0	0	0	126
2029	126	0	0	0	126
2030	126	0	0	0	126

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 137.000 personele inzet
- € 55.000 subsidieregeling Sociale Basis
- € 100.000 aanpak obesitas en overgewicht

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 153.000 subsidieregeling Sociale Basis
- € 99.0000 aanpak obesitas en overgewicht
- € 77.000 Welzijn op Recept
- € 51.000 personele inzet

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Dak- en thuisloosheid (742058)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het geld in deze reserve gebruiken we voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in onze regio. Het Rijk zet met het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een thuis in op het voorkomen van dakloosheid en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen.
We hebben dit vertaald naar een regionaal plan van aanpak.
In dit plan hebben we de resultaten van de ETHOS telling meegenomen. Deze telling heeft de omvang van dak- en thuisloosheid in de regio Noordoost-Brabant in kaart gebracht. Voor het uitvoeren van het meerjarige plan van aanpak maken we gebruik van de incidentele middelen die we in de algemene uitkering ontvangen hebben. Daarnaast hebben we sinds 2024 duidelijkheid over structurele middelen die we hiervoor krijgen.
We hebben de inzet van de middelen globaal verdeeld over 6 actielijnen. Er zijn werkgroepen samengesteld uit gemeenten en andere stakeholders zoals de Maatschappelijke Opvang. Zij zijn actief op het uitwerken van deze actielijnen.
Verder heeft het Rijk in samenwerking met de VNG, een aantal gemeenten, Valente, Aedes en vertegenwoordigers uit de coalitie dakloosheid een dashboard voor gemeenten ontwikkeld. Het dashboard heeft als doel om de transformatie van de aanpak van dakloosheid inzichtelijk te maken, conform de doelen die in het landelijke actieplan staan. We sluiten hier met het regionale plan van aanpak op aan en zullen de monitor gebruiken om de stand van zaken in de toekomst te volgen. Dit dashboard wordt eind 2026 weer geactualiseerd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1.325.000. We hebben al wel een globaal beeld van de besteding van de middelen na 2026, maar kunnen nu nog geen verdeling over de jaren maken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.475	0	0	-150	1.325
2027	1.325	0	0	0	1.325
2028	1.325	0	0	0	1.325
2029	1.325	0	0	0	1.325
2030	1.325	0	0	0	1.325

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Actielijn 2: Preventie
  Antistigma € 15.000

- Actielijn 3: Wonen eerst
  Versnelling Wonen Eerst, samenwerking in de keten, uitbreiding urgentieplus € 50.000
  Transformatie maatschappelijke opvang € 25.000

- Actielijn 5: Ervaringskennis
  Onderzoek en inzet van familieperspectief € 10.000

- Actielijn 6: Aandachtsgroepen
  Regionale aanpak daklоosheid jongeren € 50.000

2027 en verder

We hebben een grove verdeling gemaakt voor de besteding van de middelen. Deze is gebaseerd op de verhoudingen die het Rijk hanteert in het landelijk actieplan. Samen met lokale en regionale partners zijn we de verschillende actielijnen verder aan het uitwerken en prioriteren. Naar aanleiding daarvan wordt eind dit jaar de inzet van de middelen dak- en thuisloosheid op de verschillende actielijnen geactualiseerd en over de jaren verdeeld.

De globale besteding van de middelen is als volgt:

- Actielijn 1: Bestaanszekerheid € 0 (uit structurele middelen i.p.v. reserve)
- Actielijn 2: Preventie € 225.000
- Actielijn 3: Wonen Eerst € 737.000
- Actielijn 4: Integraal werken € 100.000
- Actielijn 5: Ervaringskennis € 110.000
- Actielijn 6: Aandachtsgroepen € 153.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Opvang Vluchtelingen (742053)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2022 kregen we te maken met de vluchtelingenstroom afkomstig uit Oekraïne en asielzoekers vanuit het COA. Deze hebben we in eerste instantie tijdelijk opgevangen in het voormalig belastingkantoor in Oss. Vanaf 1 oktober 2024 maken we gebruik van onze nieuwe opvanglocatie aan de Spitsbergerweg dit is een gemengde opvang voor Oekraïners en asielzoekers. Daarnaast is op de Palestrinastraat een tijdelijke gemeentelijke opvang beschikbaar voor asielzoekers.
Het rijk heeft een bekostigingsregeling ontwikkeld waarmee gemeenten in beginsel schadeloos gesteld worden voor de kosten die zij maken. Vanaf 2022 hebben we het overschot van de exploitatie van de vluchtelingenlocaties gestort in onze reserve Opvang Vluchtelingen. Doordat wij in de jaren 2022-2024 onze tijdelijke huisvesting vrij ter beschikking hadden staan, waarvoor geen huur of koop van toepassing was, hebben we deze reserve kunnen vormen.

Er is afgelopen jaren sprake geweest van snel veranderende omstandigheden waarop we kunnen inspelen. De reserve wordt ingezet om zorg voor vluchtelingen in brede zin te organiseren. Het kan dienen ter dekking van (incidentele) lasten ten aanzien van de opvang van vluchtelingen en aanverwante uitgaven. Daarnaast kunnen kapitaallasten van investeringen worden gedekt evenals eenmalige waardeverminderingen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimale omvang van de reserve dient € 10 miljoen te zijn. De verwachte omvang van de reserve ultimo boekjaar 2030 bedraagt € 22 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	27.224	0	4.904	-9.042	23.086
2027	23.086	0	4.715	-17.005	10.797
2028	10.797	0	4.729	-927	14.598
2029	14.598	0	4.742	-901	18.440
2030	18.440	0	4.742	-901	22.281

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:
- € 4,6 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.
- € 340.000 eigen bijdrage Oekraïners

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- € 8 miljoen inzet reserve vluchtelingenopvang ten gunste van de Gemeente Oss.
- € 350.000 Leefgelden vluchtelingen Oekraïne.
- € 315.000 ambtelijke inzet IBOR en Werk & Inkomen.
- € 312.000 kapitaallasten
- € 40.000 levensonderhoud en inrichtingskosten huisvesting ontheemden.
- € 25.000 gratis taallessen laaggeletterdheid.

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:
- € 4,4 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.
- € 340.000 eigen bijdrage Oekraïners

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- € 16 miljoen inzet reserve vluchtelingenopvang ten gunste van de Gemeente Oss.
- € 350.000 Leefgelden vluchtelingen Oekraïne.
- € 325.000 kapitaallasten
- € 265.000 ambtelijke inzet IBOR en Werk & Inkomen.
- € 40.000 levensonderhoud en inrichtingskosten huisvesting ontheemden
- € 25.000 gratis taallessen laaggeletterdheid.

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:
- € 4,4 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.
- € 340.000 eigen bijdrage Oekraïners

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- € 350.000 Leefgelden vluchtelingen Oekraïne.
- € 340.000 kapitaallasten.
- € 175.000 ambtelijke inzet IBOR en Werk & Inkomen.
- € 40.000 levensonderhoud en inrichtingskosten huisvesting ontheemden.
- € 25.000 gratis taallessen laaggeletterdheid.

2029 en 2030

We hebben de volgende stortingen begroot:
- € 4,4 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.
- € 340.000 eigen bijdrage Oekraïners

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- € 350.000 Leefgelden vluchtelingen Oekraïne.
- € 350.000 kapitaallasten.
- € 175.000 ambtelijke inzet IBOR en Werk & Inkomen.
- € 25.000 Gratis taallessen laaggeletterdheid.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? *Ja*

Wonen, welzijn en zorg (742002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve was bedoeld voor het verbeteren van de samenwerking tussen inwoners, welzijn, zorg en gemeenten binnen het sociaal domein en voor de kanteling van zorg naar welzijn. Dit netwerk van partners versterkt de gemeenschap en geeft inwoners zelf regie en initiatief over hun leven. Door de vele bezuinigingen en de groeiende groep die zorg nodig heeft is innovatie steeds belangrijker. Het laatste budget is in 2025 ingezet.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Er is geen minimaal noodzakelijke omvang bij deze reserve aan het einde van de meerjarenraming.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0
2030	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot. Bij de jaarrekening 2026 zullen we deze reserve opheffen.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Bestaanszekerheid (742038)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve Bestaanszekerheid dient twee doelen, namelijk: inkomenszekerheid en werkzekerheid. De reserve is bedoeld om inwoners te ondersteunen bij geldzorgen, te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk en het stimuleren van andere vormen van participatie in de samenleving. Daarvoor hebben we professionals nodig, die kijken en vragen naar interesses en wensen van inwoners en deze kunnen vertalen naar mogelijkheden en kansen in én voor de Osse samenleving.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 899.000. Het meerjarige bestedingsplan van 2026 tot en met 2028 is hierin verwerkt. Ieder jaar actualiseren we dit plan waar nodig.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.409	0	198	-377	1.230
2027	1.230	0	0	-215	1.015
2028	1.015	0	0	-116	899
2029	899	0	0	0	899
2030	899	0	0	0	899

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader aanpak geldzorgen (programma begroting 2024-2027) € 109.000
- Uitvoering i.v.m. complexe doelgroep en/of bestandsstijging over de volle breedte (Inkomen) en toename doelgroep (Werk) € 110.000
- Uitvoering gemeentelijk schuldenbeleid € 50.000
- Uitvoering inburgering € 95.000
- Teamontwikkeling € 13.000

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Middelen voor uitvoering van de participatiewet in balans € 198.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader aanpak geldzorgen (programma begroting 2024-2027) € 109.000
- Uitvoering i.v.m. complexe doelgroep en/of bestandsstijging over de volle breedte (Inkomen) € 80.000
- Uitvoering inburgering € 26.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader aanpak geldzorgen (programma begroting 2024-2027) € 109.000
- Uitvoering inburgering € 7.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Integraal Voorzieningenbeleid (742005)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve wordt ingezet voor het dekken van de volgende zaken:

- Proces-, advies- en inhuurkosten bij de uitwerking van vraagstukken rondom maatschappelijke voorzieningen. Kosten welke niet direct zijn toe te rekenen aan de bouw van een voorziening.
- Niet planmatige uitgaven aan accommodaties om aanpassingen te kunnen doen, welke niet worden gedekt vanuit onderhoudsbudget.
- Het oplossen van incidentele knelpunten.
- Het uitvoeren en versnellen van een aantal majeure projecten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 421.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.510	0	212	-749	973
2027	973	0	834	-330	1.477
2028	1.477	0	12	-260	1.229
2029	1.229	0	12	-10	1.231
2030	1.231	0	12	-822	421

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Storting voor onderzoekskosten verduurzaming Jan Cunen: € 200.000
- Bijdrage vanuit dorpshuis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Quickscan gebouwen: € 96.000
- Casus BTW compensatie Avanti: € 60.000
- Voorbereidingskosten scholen Schadewijk: € 128.000
- Voorbereidingskosten scholen Amsteleind: € 149.000
- Voorbereidingsbudget SO en VSO (HUB en Oosterwijs): € 35.000
- Voorbereidingsbudget VSO Staringstraat: € 25.000
- Constructieve versterking gebouw jeugdwerk Ravenstein: € 52.000
- Instandhoudingsonderhoud De Regenboog: € 56.000
- Onderzoek Sportpark Neervelden/Schadewijk: € 50.000
- Overige kleinere onttrekkingen: € 98.000

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage vanuit dorpshuis Haren: € 12.000
- Storting m.b.t. toekomstig onderwijsleerpakket basisschool Amsteleind

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderzoekskosten verduurzaming Jan Cunen: € 200.000

- Voorbereidingskosten scholen Schadewijk: € 50.000
- Voorbereidingskosten scholen Amsteleind: € 50.000
- Instandhoudingsonderhoud De Regenboog: € 10.000
- Overige onttrekkingen: € 20.000

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:
- Bijdrage vanuit dorpshuis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Inrichtingskosten MFA Oss NW: € 250.000
- Instandhoudingsonderhoud De Regenboog: € 10.000

2029

We hebben de volgende stortingen begroot:
- Bijdrage vanuit dorpshuis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Instandhoudingsonderhoud De Regenboog: € 10.000

2030

We hebben de volgende stortingen begroot:
- Bijdrage vanuit dorpshuis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Onderwijsleerpakket basisschool Amsteleind: € 822.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (742056)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We staan voor een ambitieuze opgave om ons vastgoed te verduurzamen. Met vrijgevallen middelen vanuit de onderhoudsvoorzieningen is deze reserve Verduurzaming maatschappelijk vastgoed gevormd. De reserve heeft als doel het verduurzamen van onze gebouwen die niet op korte termijn vanuit het meerjaren investeringsplan (MIP) voor verbouw of vervangende nieuwbouw staan ingepland. Hiermee houden de vrijgevallen middelen vanuit de onderhoudsvoorzieningen hun bestemming maatschappelijk vastgoed.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Met de bestemmingsreserve worden specifieke kosten gefinancierd. Namelijk het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Enkele verduurzamingsprojecten zijn al gestart. Voordat tot uitvoering van verdere verduurzamingsprojecten en het mogelijk aanvragen van subsidie kan worden gekomen dient onderzoek plaats te vinden naar onder andere technische mogelijkheden, rendement en technische kwaliteit (isolatie van-) bestaand vastgoed. Na uitvoering van de onderzoeken kunnen concrete plannen voor uitvoering in 2025 (en verder) worden opgesteld. Vooralsnog is de stand van de reserve eind 2029 € 1.675.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.749	0	0	-1.000	749
2027	749	0	0	0	749
2028	749	0	0	0	749
2029	749	0	0	0	749
2030	749	0	0	0	749

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Oude Klooster Geffen mbt verduurzaming € 800.000
- De Berchplaets verduurzaming € 200.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Lievekamp (742050)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We reserveren geld voor de ontwikkeling van theater De Lievekamp en Centrum voor de Kunsten Muzelinck. We treffen voorbereidingen voor ingrijpende (ver)nieuwbouw van het theater en het omliggende gebied. Vanuit ons risicomanagement voorzien we risico's en eenmalige lasten. De reserve kan worden ingezet ter dekking hiervan.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 9,3 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.500	0	3.058	0	4.558
2027	4.558	0	2.772	0	7.330
2028	7.330	0	1.999	0	9.330
2029	9.330	0	0	0	9.330
2030	9.330	0	0	0	9.330

Toelichting op het meerjarenbeeld

We storten € 2,7 miljoen in 2026 en 2027 en € 2 miljoen in 2028 in de reserve Lievekamp. Dit betreft de budgetten voor rente en afschrijvingslasten vanuit het project Lievekamp die tijdens de bouw nog niet ingezet worden. Op deze manier houden we het geld dat eerder beschikbaar is gesteld voor de Lievekamp ook in de toekomst beschikbaar voor dit doel.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Rust Roest (742060)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2024 kochten wij rijhal/manage Rust Roest in maren-Kessel vanuit een contractuele verplichting. Er werd toen geen koper gevonden voor het gebouw en in de akte van het recht van opstal (voormalige gemeente Lith) is vastgelegd dat bij beëindiging stichting het bouwwerk (tegen een door partijen vast te stellen prijs) door de gemeente wordt overgenomen. Van de aankoopsom hebben wij een gedeelte in depot gehouden, welke we wilden gebruiken ter overbrugging van de exploitatielasten tot nadere verkoop of herbestemming. Dit hebben we gestort in een bestemmingsreserve. In 2025 verkochten wij de multifunctionele rijhal aan een derde. Hierdoor zullen wij na verkoop geen lasten meer hebben aan dit pand. We oriënteren hoe we het geld van deze reserve in gaan zetten. Deze moet bijdragen aan de gemeenschap Maren-Kessel.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De reserve bevat nog een saldo van € 100.000. In de toekomst moeten we deze middelen ten goede laten komen aan ontwikkelingen/de gemeenschap Maren-Kessel. De komende periode inventariseren we dit.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	100	0	0	0	100
2027	100	0	0	0	100
2028	100	0	0	0	100
2029	100	0	0	0	100
2030	100	0	0	0	100

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben in 2026 geen stortingen of onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Binnenstedelijke transformaties (742046)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Het financieel mogelijk maken van binnenstedelijke transformaties die woon-, werk- en leefmilieus in het stedelijke gebied toekomstbestendig maken. Hierbij kan gedacht worden aan de realisatie van woningbouw, energietransitie, bereikbaarheid, klimaatadaptatie, herinrichting openbare ruimte en bestuurlijke ambities voor specifieke gebiedsontwikkelingen. Bij deze gebiedstransformaties is het uitgangspunt om een integrale sluitende businesscase op te stellen. Dit is niet altijd mogelijk. Denk hierbij onder andere aan het dekken van een onrendabele top van de grondexploitatie, niet kunnen verhalen van alle kosten, herinrichting van de openbare ruimte en klimaatadaptatie.

De inzet van de reserve helpt om de businesscase van de transformaties sluitend te maken.
Naast onttrekking uit de reserve onderzoeken we potentiële bijdragen van o.a. provincie, Rijksoverheid en Europa. Bij deze verzoeken is in beginsel een gemeentelijke bijdrage (cofinanciering) nodig om tekorten af te dekken. De reserve kan daarbij ondersteunend zijn.

Inzet reserve – instemming raad

We begrenzen het aantal gebiedstransformaties indicatief tot de Braakstraat, Kromstraat, Raadhuislaan, Molenstraat, Spoorlaan, Gasstraat, Wethouder van Eschstraat en de Euterpelaan, aangevuld met de gebiedsontwikkeling Schadewijk en de oude golfbadlocatie. We streven naar een integrale afweging met de andere gebiedsontwikkelingen bij een verzoek tot inzet van de reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Omvang en stand van zaken

We hebben op dit moment onvoldoende zicht op de opgaven en tekorten van deze gebieden. We willen in 2027 meer inzicht verkrijgen in de opgaven en de tekorten daarvan. We gaan gebiedsramingen opstellen om de omvang van deze reserve meer te duiden.

We onderzoeken bij de gebiedstransformaties mogelijkheden voor een Provinciale- of Rijksbijdrage. Voor onze co-financiering en/of resterende tekorten van de gebiedstransformaties is de reserve binnenstedelijke transformaties benodigd.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	18.643	0	0	-7.156	11.486
2027	11.486	0	5.000	-50	16.436
2028	16.436	0	0	0	16.436
2029	16.436	0	0	0	16.436
2030	16.436	0	0	0	16.436

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen gepland:

- Raadhuislaan Zuid dekking tekort n.a.v. activering grex € 6.312.000 (€ 4.937.000 en €1.375.000)
- Voorbereiding gebiedsvisie Euterpepark € 555.000
- Restant bijdrage tijdelijke stroomvoorziening Gewandeweg € 121.000
- Integrale gebiedsvisie en ontwikkelstrategie Spoorzone € 163.274
- Bijdrage flexwoningen Gewandeweg € 5.000

De bijdrage vanuit deze reserve van € 6,3 miljoen voor het afdekken van het tekort in de grondexploitatie Raadhuislaan Zuid is conform het raadsvoorstel d.d. 25 juni 2026 gestort in de voorziening exploitatieverliezen. In deze grondexploitatie zijn de kosten voor het bouwen van de parkeergarage opgenomen voor het deel dat toe te rekenen is aan de woningbouwopgave in dit gebied. Op basis van een recente BBV uitspraak is dat niet meer toegestaan. De parkeergarage zal in zijn geheel geactiveerd moeten worden. Het deel van de storting van € 6,3 miljoen in deze voorziening die hierop betrekking heeft zal in de jaarrekening verwerkt worden in een afzonderlijk te vormen reserve voor afschrijvingslasten.

2027

We hebben de volgende onttrekkingen gepland:

- Integrale gebiedsvisie en ontwikkelstrategie Spoorzone € 50.000

We hebben de volgende stortingen gepland:

- Storting in de reserve van € 5 miljoen.

Voorgenomen onttrekking voor Schadewijk

Op 15 oktober wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd om het Verdihuis en andere opstallen op dit perceel te slopen en af te boeken voor een bedrag van € 3,7 miljoen.
Er resteert dan nog een bedrag van € 7,7 miljoen.

Zit er voldoende geld in de reserve? Nee
Moet de reserve aangevuld worden? Ja, de opgave voor deze gebieden kan niet met de restantmiddelen worden uitgevoerd
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (742048)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Met deze reserve sparen we om de majeure projecten op het gebied van de ambities voor verbetering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving te kunnen uitvoeren. Deze ambities zijn vertaald in de Spooragenda 2025-2040 – Oss op het goede spoor".
We dragen met deze reserve voor € 1,3 miljoen ook bij aan de projecten Groen, Blauw en Natuur.
Deze reserve laat zien hoeveel gelden hiervoor naar verwachting beschikbaar komen en waaraan deze gelden besteed worden.

Voeding reserve

De reserve wordt vooral gevoed door:

a. Bijdrage bovenwijkse netwerkvoorzieningen. Op basis van de Nota kostenverhaal, welke eind 2021 door uw raad is vastgesteld, betalen projecten waarbij nieuw vastgoed wordt ontwikkeld een bijdrage voor bovenwijkse netwerkvoorzieningen. Dit geldt zowel voor eigen grondexploitaties als projecten van derden (kostenverhaal) in het kader van faciliterend grondbeleid. Netwerkvoorzieningen betreffen investeringen op het gebied van infrastructuur en openbare ruimte waarvan de gehele gemeente profijt heeft.
b. Bijdrage vanuit Programmabegroting 2022-2025. In de Programmabegroting 2022-2025 is voor de ambities van de spooragenda jaarlijks een structureel bedrag van € 750.000 beschikbaar gesteld.
c. Beschikbare mobiliteitsgelden vanaf het jaar 2030. In de begroting is een structureel bedrag van € 495.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt ingezet om de grote mobiliteitsopgave van de spooragenda te betalen.
d. Bijdrage vanuit Programmabegroting 2025-2028. In de Programmabegroting 2025-2028 is een rentestijging naar 2,8% ingerekend. De rente voor langjarige leningen is opgelopen naar minimaal 3,3%. Deze rente wordt momenteel toegepast bij grootschalige investeringen. De investeringen voor de spooragenda zitten veel verder in de tijd. We verwachten dat de langetermijnrente de komende jaren door de inflatiebeheersing normaliseert. We ramen deze rente daarom op 2,8%.
e. Sparen structurele gelden. In de programmabegroting 2023 is vastgelegd dat we structureel sparen voor de grote investeringen in de stad. Op het moment dat deze investeringen plaatsvinden, wordt het gespaarde geld ingezet om de (structurele) kapitaallasten van de investeringen te dragen.
f. Incidentele winsten van het grondbedrijf. De incidentele winsten van het grondbedrijf worden, als deze boven de maximale norm van de Algemene Bedrijfsreserve van het grondbedrijf komen, in deze reserve gestort.

Inzet reserve – instemming raad

Deze reserve draagt bij aan een aantal grote, fysieke ingrepen binnen de gemeente. Als er een bijdrage vanuit deze reserve wordt voorgesteld, wordt dit altijd integraal bij de Programmabegroting, of middels een afzonderlijk raadsvoorstel voorgelegd. Een bijdrage is alleen mogelijk als de middelen aanwezig zijn en de uitvoering past binnen de totale planning.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bestemming en omvang reserve

<u>Programma Groen, Blauw en Natuur</u>

De reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving wordt deels gebruikt om het programma Groen, Blauw en Natuur mede te financieren. Voor het programma Groen, Blauw en Natuur wordt een programma opgesteld aan de hand waarvan de bijdragen worden verantwoord. Hiervoor is € 1,3 miljoen gereserveerd in de periode 2022-2031.

Spooragenda

Voor de ambities van de Spooragenda 2025-2040 gaan we vooralsnog uit van een gemeentelijke investeringsbijdrage van € 125 miljoen. Om de ambities te kunnen uitvoeren zullen ook het Rijk en de provincie hieraan moeten bijdragen. Een eerste financiële verkenning is geraamd op € 350 miljoen. We gaan hierbij ervan uit dat de gemeente voor circa 35% hieraan bijdraagt.

Met deze reserve maken we een aanvang om gelden vrij te maken om deze ambities te kunnen realiseren. De opzet is om het benodigde bedrag van € 125 miljoen te sparen over een termijn 15 jaar, waarin ook de uitvoering van de plannen ter hand wordt genomen. De Spooragenda staat uit de onderdelen:

- Aanpakken van barrièrewerking van het spoor;
- Kwaliteitsverbetering van de stations;
- Faciliteren van groei van het reizigersvervoer;
- Inpassing van de tri-modale goederenoverslag.

Hiervoor zijn projecten ingedeeld die opgepakt worden op de korte, middellange en lange termijn. Op dit moment worden de projecten die daar invulling aan moeten geven verder uitgewerkt. Het accent ligt in de uitwerking op de aanpassingen in het stedelijk gebied van Oss omdat de ingrepen een voorwaarde zijn voor de verstedelijking in dat gebied. De middelen in deze reserve worden ingezet voor het aanpakken van de barrièrewerking van het spoor en de kwaliteitsverbetering van de stations.

Voorbereidingskosten spooragenda

De reserve fysieke kwaliteit leefomgeving is in 2024 verhoogd met een bedrag van € 1,4 miljoen. Het bedrag is bestemd om de voorbereidingskosten tot en met 2027 van de spooragenda te dekken. We verwachten dat de totale voorbereiding voor een periode van circa 10 jaar circa € 3,5 miljoen bedraagt (1% van de geschatte investering van € 350 miljoen). We gaan uit van een jaarlijks bedrag van € 350.000. Eventuele overschotten of tekorten in een jaar worden met deze reserve verrekend. De voorbereidingskosten worden afzonderlijk bewaakt en afgescheiden van de uitvoeringskosten.
Het voorbereidingskrediet is bestemd om de voorbereidingswerkzaamheden van de eerste 4 jaar van de spooragenda te betalen. Deze gelden worden ingezet voor het opstellen van uitvoeringsplannen en het ontwerpen van de ingrepen. Er is specialistische kennis nodig van bureaus die erkend worden door onze partners NS en ProRail. Na 4 jaar wordt bezien wat we nog meer nodig hebben.

Financiële doorkijk

a. Stand van zaken investeringen spoor en stations

We hebben onze investeringsbijdrage voor de aanpak van de barrièrewerking van het spoor en het upgrade van de stations destijds berekend op een bedrag van circa € 125 miljoen. Voor deze investeringsbijdrage zijn structurele middelen opzij gezet en sparen wij.

Spooragenda 2025-2040

We sparen in de periode 2025-2040 een bedrag van € 125 miljoen als bijdrage om de spoorambities te realiseren. Hiervan is € 15 miljoen opgenomen als gemeentelijke bijdrage voor de onderdoorgang Heihoeksingel en € 10 miljoen voor de maatregelen Braakstraat en de opwaardering van station Oss West. Voor de overige ambities uit de Spooragenda 2025-2040, waarvan het zwaartepunt ligt tussen Euterpepark en station Oss, resteert daarmee een bedrag van €100 miljoen. Dit bedrag is beoogd als gemeentelijke bijdrage bij de toekomstige MIRT aanvraag.

Wokt aanvraag afgewezen

We hebben voor de maatregelen in de Heihoeksingel, Braakstraat en upgrade station West eind medio 2025 een WoKT (Woningbouw op Korte Termijn) ingediend. Daarbij is € 25 miljoen uit deze reserve als gemeentelijke cofinanciering opgevoerd. Daarnaast is € 8 miljoen uit de reserve Mobiliteit ingezet voor de herinrichting Heihoeksingel. De totale geraamde investeringskosten van deze maatregelen bedroegen € 62,2 miljoen. De WoKT-aanvraag is uiteindelijk niet gehonoreerd.

Onderdoorgang Heihoeksingel
Van de spoorgerelateerde projecten bevinden de plannen voor de onderdoorgang Heihoeksingel zich momenteel zich in de meest vergevorderde fase. Deze ondergang vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de gebiedsontwikkeling Amsteleind.
We ramen conform de Spooragenda 2025-2040 een gemeentelijke bijdrage van € 15 miljoen voor de realisatie van de onderdoorgang Amsteleind.

b. Stand van zaken financiële mogelijkheden voor investeringsopgave

We hebben alle posten op dit gebied geactualiseerd. Er is hierbij rekening gehouden met:
1. laatste doorrekeningen van de BIE's (bouwgrond in exploitatie) en IMVA (lees toekomstige grondexploitaties). Cijfers uit Najaarsbericht grondbedrijf 2026;
2. geen winstbijdrage van de grondexploitatie Amsteleind. De grondexploitatie is door bijgestelde plannen naar het spoor voor een bedrag van € 11,5 miljoen negatief bijgesteld;
3. de lagere winstafdracht van de grondexploitatie Amsteleind wordt opgevangen door het wegvallen van de kosten voor de Westelijke ontsluitingsweg en fase 3 van de Noordelijke ontsluitingsweg. Het bedrag hiervoor wordt uit de reserve bovenwijkse voorzieningen overgeheveld naar deze reserve;
4. toegekende prijsstijgingen 2023, 2024, 2025 en 2026;
5. renteverhoging van 1,1 % naar 2,8 %;
6. structurele storting van mobiliteitsgelden voor een bedrag van € 495.000 met ingang van het jaar 2030;
7. sparen van de structurele gelden zolang deze nog niet worden ingezet om de structurele kapitaallasten van de investeringen te betalen (tot en met het jaar 2040);
8. looptijd sparen en uitgaven van investeringen tot en met het jaar 2040;

Op basis van deze uitgangspunten is voor deze opgave een totale investeringsbijdrage van circa € 125 miljoen beschikbaar.

c. Risico's
Een drietal risico's kunnen grote impact hebben op onze investeringsambities, te weten:
1. Stijging rentekosten. Als de rente gaat stijgen kunnen we minder investeren.
2. Prijsstijgingen. De projectkosten liggen ver in de tijd. Op basis van de huidige doorrekeningen gaan we uit van een investeringsbijdrage van € 125 miljoen
3. Bijdrage Rijk en provincie. De bijdrage van het Rijk en provincie vormen de belangrijkste dekkingsbronnen (BO MIRT aanvraag).

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	9.101	0	6.913	-350	15.664
2027	15.664	0	2.128	-350	17.441
2028	17.441	0	12.463	0	29.904
2029	29.904	0	1.789	0	31.693
2030	31.693	0	3.563	0	35.256

Toelichting op het meerjarenbeeld

Doorkijk meerjarenbeeld

We hebben in deze doorkijk ook de bijdrage voor de voorgenomen investeringen voor de ondertunneling Heihoeksingel opgenomen. Deze behoort nog aan de gemeenteraad te worden voorgelegd.
In de reserve zijn niet de toekomstige bijdrage van de bovenwijkse netwerkvoorzieningen van de IMVA's (toekomstige grondexploitaties) opgenomen. Alleen van de Bouwgrond In Exploitatie (BIE's) zijn de bijdragen geraamd. Dit is nog wat onzeker omdat de bijdragen gebaseerd zijn op het realiseren van woningen.

2026

Stortingen

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 376.000: Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2026
- € 750.000: Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750: Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 29.531: Prijsstijging 2024 - Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 258.808: Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen lagere winstafdracht ABR
- € 250.000: Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)
- € 5.000.000: Eenmalige storting vervangt een structurele storting van € 100.000 in deze reserve (PB 2026-2029)
- € 51.000: Prijsstijging 2025 - Eerste financiële tussenrapportage 2025
- € 104.000: Prijsstijging 2026 - Eerste financiële tussenrapportage 2026

Onttrekking

Voor het jaar 2026 wordt een bedrag van € 350.000 onttrokken om de voorbereidingskosten voor het jaar 2026 te betalen.

2027

Stortingen

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 340.000: Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2026
- € 750.000: Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750: Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 350.000: Structureel bedrag ter afdekking van rentestijging van 1,1 % naar 1,9 % in 2027. PB 2024-2027
- € 258.808: Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen lagere winstafdracht ABR
- € 29.531: Prijsstijging 2024 - Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 250.000: Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)
- € 51.000: Prijsstijging 2025 - Eerste financiële tussenrapportage 2025
- -/- € 100.000: Verlaging structurele bijdrage - PB 2026-2029
- € 104.000: Prijsstijging 2026 - Eerste financiële tussenrapportage 2026

Onttrekking

Voor het jaar 2027 wordt een bedrag van € 350.000 onttrokken om de voorbereidingskosten voor het jaar 2027 te betalen.

2028

Stortingen

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 176.000: Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2026
- € 750.000: Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750: Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 350.000: Structureel bedrag ter afdekking van rentestijging van 1,1 % naar 1,9 % in 2027 (PB 2024-2027)
- € 29.531: Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 258.808: Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen lagere winstafdracht ABR
- € 10,5 miljoen: Lagere kosten ontsluitingswegen ingezet om winstafdracht Amsteleind op te vangen. Bedrag afkomstig uit reserve bovenwijkse voorzieningen
- € 250.000: Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)
- € 51.000: Prijsstijging 2025 - Eerste financiële tussenrapportage 2025
- -/- € 100.000: Verlaging structurele bijdrage - PB 2026-2029
- € 104.000: Prijsstijging 2026 - Eerste financiële tussenrapportage 2026

2029

Stortingen

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 2.000: Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2026
- € 750.000: Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750: Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 350.000: Structureel bedrag ter afdekking van rentestijging van 1,1 % naar 1,9 % in 2027 (PB 2024-2027)
- € 29.531: Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 258.808: Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen lagere winstafdracht ABR
- € 250.000: Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)
- € 51.000: Prijsstijging 2025 - Eerste financiële tussenrapportage 2025
- -/- € 100.000: Verlaging structurele bijdrage - PB 2026-2029
- € 104.000: Prijsstijging 2026 - Eerste financiële tussenrapportage 2026

2030

Stortingen

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 240.000: Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2026
- € 750.000: Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750: Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 350.000: Structureel bedrag ter afdekking van rentestijging van 1,1 % naar 1,9 % in 2027 (PB 2024-2027)
- € 29.531: Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 258.808: Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen lagere winstafdracht ABR
- € 1 miljoen: Lagere kosten ontsluitingswegen ingezet om winstafdracht Amsteleind op te vangen. Bedrag afkomstig uit reserve bovenwijkse voorzieningen (totaal bedrag van € 11,5 miljoen - zie ook jaargang 2028).
- € 250.000: Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)
- € 51.000: Prijsstijging 2025 - Eerste financiële tussenrapportage 2025
- -/- € 100.000: Verlaging structurele bijdrage - PB 2026-2029

- € 536.000: Conform besluit bij PB 2022-2025 wordt dit structurele bedrag gestort. Deze gelden zijn de na de financiële dekking van de Noordelijke Ontsluitingsweg bestemd voor de realisatie van de spooragenda. Bedrag is opgebouwd uit:
  a) € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting. (PB 2022-2025);
  b) € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
  c) € 9.844 prijsstijging 2024 (Eerste financiële tussenrapportage 2024)
- € 104.000: Prijsstijging 2026 - Eerste financiële tussenrapportage 2026

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Bovenwijkse voorzieningen (742047)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling reserve

Met deze reserve sparen we om de ruimtelijke ambitie op het gebied van mobiliteit te realiseren. Het gaat hierbij om de Noordelijke ontsluitingsweg. Deze is onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Deze wordt uit deze reserve betaald en met een bedrag van € 2,9 miljoen wat ingerekend is in de BIE (Bouwgrond In Exploitatie) van de Oijense Zij Noord.

Voeding reserve

De reserve wordt vooral gevoed vanuit:

1. Bijdrage bovenwijkse voorzieningen op basis van de Nota Kostenverhaal 2022-2026 en het op te stellen beleid in het najaar 2026;
2. Sparen van structurele gelden vanuit onze begroting (€ 250.000 structureel mobiliteitsgeld en € 245.000 vanuit het Parkeerbedrijf voor mobiliteit) tot en met 2030.
3. Bijdrage uit de Programmabegroting om de prijsstijgingen van de Noordelijke Ontsluitingsweg te dekken;
4. Bijdrage uit de reserve mobiliteit

Actualisatie bijdrage bovenwijkse voorzieningen

Vanuit de projecten wordt voor nieuwe woningen een afdracht gedaan aan de bovenwijkse voorzieningen. De afdrachten zijn bepaald in de Nota Kostenverhaal Gemeente Oss. De projecten betalen op basis van het PPT-criteria (Profijt, Proportionaliteit en Toerekenbaarheid) mee aan de aanleg van bovenwijkse voorzieningen (voorzieningen op het gebied van infrastructuur). Het tarief verschilt per kern, al naar gelang het voorzieningenniveau.

De huidige bijdrage voor de bovenwijkse voorzieningen is gebaseerd op de nota Kostenverhaal 2022-2026. De nota Kostenverhaal wordt in het najaar 2026 geactualiseerd. We gaan dan de cijfers actualiseren en nemen de nieuwe bovenwijkse voorzieningen in deze berekening mee. We sluiten hierbij vooral aan bij het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Omvang reserve en actuele stand van zaken

In deze reserve is rekening gehouden met een bijdrage van € 10,7 miljoen voor de aanleg van de Noordelijke ontsluitingsweg (fase 1 en 2). In het najaar van 2026 wordt het Omgevingsplan vastgesteld. De uitvoering start in 2027.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	16.742	0	2.889	-1.084	18.547
2027	18.547	0	2.544	-10.953	10.138
2028	10.138	0	714	-10.500	352
2029	352	0	537	0	889
2030	889	0	302	-1.000	190

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 58.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2026
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (Eerste financiële tussenrapportage 2024)
- € 259.000 als gevolg van latere realisatie fase 1 Noordelijke Ontsluitingsweg. Vrijval van beschikbare post 2025 ter afdekking van kapitaallasten van fase 1
- € 161.000 vrijval van beheer- en onderhoudsgelden Noordelijke Ontsluitingsweg i.v.m. latere realisatie.
- € 801.125 afdekken prijsstijging Noordelijke Ontsluitingsweg eerste financiële tussenrapportage 2026
- € 1.073.058 bijdrage van reserve Mobiliteit voor de aanleg van de Noordelijke Ontsluitingsweg

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 825.000 Voorbereidingsbudget Noordelijke Ontsluitingsweg (voorbereidingskosten inclusief grondaankopen - eerste financiële tussenrapportage 2026)
- € 259.000. Structureel bedrag ingezet voor reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving. Noordelijke Ontsluitingsweg wordt uit de reserve deze betaald.
- We kunnen de afdrachten van de IMVA's (voorgenomen grondexploitaties) niet in dit overzicht opnemen omdat deze nog niet door de gemeenteraad zijn geactiveerd. De afdrachten van de bovenwijkse voorzieningen uit de anterieure overeenkomsten zijn niet te ramen. Deze worden op basis van de afgesloten anterieure overeenkomsten bij de jaarrekening alsnog gestort.

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 335.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2026;
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (Eerste financiële tussenrapportage 2024)
- € 161.000 vrijval van beheer- en onderhoudsgelden Noordelijke Ontsluitingsweg i.v.m. realisatie 2027-2028
- € 208.000 bijdrage uit reserve mobiliteit voor aanleg Noordelijke Ontsluitingsweg (PB 2027-2030)
- € 1.303.000 prijsstijging afdekken Noordelijke Ontsluitingsweg (PB 2027-2030)

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 300.000 storting in groenfonds. Onderdeel van de aanleg van de Noordelijke Ontsluitingsweg (PB 2027-2030)
- € 10.653.000 bestemd voor aanleg Noordelijke Ontsluitingsweg. Verwachting aanleg 2027 en 2028

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 17.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2026;
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025);
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (Eerste financiële tussenrapportage 2024)
- € 161.000 vrijval van beheer- en onderhoudsgelden Noordelijke Ontsluitingsweg i.v.m. realisatie 2027-2028

We hebben in 2028 een storting van € 10,5 miljoen begroot naar de reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving. In deze reserve was rekening gehouden met een Westelijke Ontsluitingsweg. Deze is niet doorgaan. Dit budget is ingezet om de lagere winstafdracht van de grondexploitatie Amsteleind in reserve

verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving op te vangen, zodat deze reserve het bedrag van € 125 miljoen kan sparen om de ambities van de spooragenda te realiseren.

2029

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025);
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (Eerste financiële tussenrapportage 2024)
- € 1.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2026

2030

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 301.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2026

We storten in 2030 een bedrag van € 1 miljoen naar de reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving. Deze is onderdeel van de voorgenomen totale storting van € 11,5 miljoen naar de reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (€ 10,5 miljoen in 2028 en € 1 miljoen in 2030).

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Strategische aankopen (742027)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

De reserve strategische aankopen biedt financiële ruimte om locaties in een vroeg stadium te kunnen verwerven en de hiermee samenhangende kosten te dekken. Om de woningbouwambitie te realiseren en nieuwe bedrijventerreinen mogelijk te maken, wordt volgens het geldend grondbeleid gebruik gemaakt van actief grondbeleid. Bij actief grondbeleid houdt de gemeente zelf de regie bij de aankoop, transformatie, uitgifte en ontwikkeling van grondlocaties.

We zetten actief grondbeleid in om tijdig gewenste grondposities in bezit te krijgen. Dit kunnen in- of uitbreidingslocaties voor woningbouw of bedrijventerreinen zijn, maar ook maatschappelijk vastgoed zoals scholen.

Inzet reserve

De reserve wordt hierbij voor meerdere onderdelen ingezet, te weten:

1. *Dekken afwaardering aankoopwaarde.* Onder voorwaarden moet de gemeente aangekochte grond afwaarderen tot lagere marktwaarde.
2. *Dekken rentekosten voorfinanciering.* Bij actief grondbeleid worden de aankopen door de gemeente voorgefinancierd. Het uitgangspunt hierbij is om de rentekosten voor de aankoop van locaties middels deze reserve af te dekken. De locaties die worden aangekocht, worden indien mogelijk tussentijds beheerd/verpacht. De eventueel daarmee gemoeide opbrengsten worden op deze rentekosten in mindering gebracht.
3. *Dekken voorbereidingskosten.* Tijdens het proces van aankoop en de daaraan voorafgaande verkenningen worden veelal externe kosten gemaakt, zoals onderzoeken, taxaties en (tijdelijke) exploitaitelasten.
4. *Dekken exploitatielasten tijdelijk bezit*. De reserve wordt ingezet voor exploitatielasten van tijdelijk bezit. Na verkoop van het tijdelijk actief kan het boekresultaat worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve.

Opbouw reserve

De reserve wordt op basis van de ambities op het gebied van toekomstige grondexploitaties en overige verwervingen geactualiseerd. De stand van de reserve is de komende jaren op basis van de huidige inzichten nog voldoende. Wanneer relevant zal een aanvullende storting in de reserve ter besluitvorming worden voorgelegd inclusief de daarbij behorende dekking van de gelden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Noodzakelijk omvang
Het bepalen van de benodigde omvang van deze reserve is afhankelijk van de ambities. In het huidige saldo is rekening gehouden met de ambities op het gebied van wonen en werken voor de periode tot en met 2034. Op basis van de voorziene onttrekkingen is het uitgangspunt dat het huidige saldo voor deze periode toereikend is.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	5.950	0	0	-507	5.443
2027	5.443	0	0	-338	5.105
2028	5.105	0	0	0	5.105
2029	5.105	0	0	0	5.105
2030	5.105	0	0	0	5.105

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026 - 2030
We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- onderzoekskosten strategische aankoop Moleneind (€ 420.000 in 2026 en € 80.000 in 2027)
- Dekking exploitatielast Benedictuslaan (€ 20.000 in 2026 en € 142.000 in 2027)
- dekking rentekosten strategische grondaankopen Amsteleind (€ 67.490 in 2026 en € 116.127 in 2027)

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Stadsontwikkeling (742069)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Oss ontwikkelt zich de komende jaren sterk als woon- en werkstad. Ruim 8.000 woningen bouwen we in de stad Oss. Tot 2040 komen er ook 3.000 arbeidsplaatsen bij. Deze groei vindt grotendeels plaats binnen het stedelijk gebied, in samenhang met voorzieningen, groen en mobiliteit. Het programma Stadsontwikkeling is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de stedelijke ambities van Oss. Met het programma Stadsontwikkeling vergroten we de uitvoeringskracht van de organisatie waardoor we de gebiedsontwikkelingen (Amsteleind, Euterpepark, Raadhuiskwartier, Schadewijk, Binnenstand en Moleneind/PivotPark) daadwerkelijk en tijdig realiseren. Daarnaast professionaliseren we de organisatie: we verbeteren werkwijzen, sturing, rollen en processen zodat we intern en extern (met onze partners zoals ontwikkelaars en bouwers) voorspelbaar, transparant en beheerst (samen-)werken. We zetten het uitvoeringsbudget in voor onder andere stedelijk programmeren, de opzet van businesscases voor gebiedsontwikkelingen, komen tot onderzoek en oplossingen voor bijvoorbeeld netcongestie en de ontwikkeling van een communicatietoolkit voor communicatie met inwoners en andere betrokkenen over de ontwikkelingen in de stad. De middelen voor capaciteit zetten we in om de we in om de uitvoeringskracht van de organisatie te vergroten en onze aanpak in verstedelijking verder te professionaliseren. We leren daardoor beter te prioriteren tussen opgaven en projecten, krijgen goed inzicht in capaciteit, financiën, planning en risico's, kunnen sneller inspelen op ontwikkelingen zoals netcongestie of subsidiemogelijkheden en zorgen ervoor dat we de gebiedsontwikkelingen in samenhang kunnen sturen en monitoren. De focus komt nog meer te liggen op waar het uiteindelijk om gaat: het daadwerkelijk realiseren van de stedelijke ontwikkelopgaven van Oss.

Bij de programmabegroting 2027 is besloten om geld hiervoor beschikbaar te stellen. We onttrekken de kosten uit deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van deze planperiode is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	1.622	-522	1.101
2028	1.101	0	0	-424	677
2029	677	0	0	-368	309
2030	309	0	0	-309	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Extra investering programma Stadsontwikkeling € 1.622.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Extra capaciteit € 222.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:

- Programmakern € 30.000
- Stedelijk programmeren € 75.000

- Gebiedsontwikkeling € 75.000
- Portfoliomanagement € 20.000
- Communicatie € 70.000
- Onvoorzien € 30.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Extra capaciteit € 192.000
-

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:

- Programmakern € 30.000
- Stedelijk programmeren € 50.000
- Gebiedsontwikkeling € 50.000
- Portfoliomanagement € 20.000
- Communicatie € 52.000
- Onvoorzien € 30.000

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Extra capaciteit € 148.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:

- Programmakern € 30.000
- Stedelijk programmeren € 50.000
- Gebiedsontwikkeling € 50.000
- Portfoliomanagement € 20.000
- Communicatie € 40.000
- Onvoorzien € 30.000

2030

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Extra capaciteit € 89.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:

- Programmakern € 30.000
- Stedelijk programmeren € 50.000
- Gebiedsontwikkeling € 50.000
- Portfoliomanagement € 20.000
- Communicatie € 40.000
- Onvoorzien € 30.000

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Mobiliteit (742010)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Koersnota Mobiliteit
De Koersnota Mobiliteit is 6 juli 2023 vastgesteld. De Koersnota Mobiliteit wordt als ambitie gezien voor onze mobiliteit en infrastructuur. Dit document vormt het vertrekpunt voor de integrale uitwerking binnen individuele projecten en programma's in ons ruimtelijk domein.

We werken aan de volgende doelstelling(en):

Versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte
- *Toegankelijk en bereikbaar voor iedereen*
- *Verduurzamen van de mobiliteit*
- *Versterken van het economisch vestigingsklimaat*
- *Vergroten van de verkeersveiligheid en terugdringen van de hinder*

Wij willen hierbij een leefbare, verkeersveilige en bereikbare gemeente zijn die tevens invulling geeft aan de verstedelijksopgave van de stad. Om dat te kunnen bereiken willen wij de kwaliteit van verblijven en ontmoeten in de openbare ruimte centraal stellen. Hierin is veel plaats voor fietsers en voetgangers. Fietsverkeer op korte afstand, zoals binnen de stad, willen wij stimuleren. De auto blijft belangrijk voor de bereikbaarheid van de stad. Op plekken waar de leefbaarheid belangrijk is, zoals in de binnenstad en de kloppende harten in wijk en dorp (zie Koersnota Mobiliteit), streven we naar een verkeersluwe inrichting. Om dat mogelijk te maken moet op andere plekken in de stad de doorstroming voor het autoverkeer worden verbeterd. Voor verplaatsingen op langere afstand zetten wij daarnaast in op gedeelde mobiliteit. Naast de trein en hoogwaardig busvervoer (zoals Bus Rapid Transit) blijven kleinschalige mobiliteitssystemen, zoals buurtbus en wijkbus en deelmobiliteit, een belangrijke aanvulling.

Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
Het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit is in maart 2025 vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is inzicht gegeven aan de uitvoering aan de programma’s, projecten en maatregelen waarmee we de komende vier jaar willen beginnen, met een doorkijk naar tien jaar.
Op de korte termijn ligt hierbij de focus liggen op de verstedelijkingsopgave:
- Verhelpen/voorkomen van (toekomstige) knelpunten in de hoofdwegenstructuur.
- Verbeteren van de fietsinfrastructuur, inclusief fietsparkeren.
- Verbeteren OV-voorzieningen (inclusief aanleg BRT).
- Verbeteren verkeersveiligheid en deelmobiliteit.

De mobiliteitsopgave is hierbij integraal onderdeel van onder andere gebiedsontwikkelingen Amsteleind, Schadewijk, Oss Centraal en Euterpepark.

Financiële middelen voor mobiliteitsopgave
We hebben vanuit deze reserve een bedrag van circa 40 miljoen euro beschikbaar voor de realisatie van projecten. Dit bedrag is niet toereikend en daarom zijn we doorlopend op zoek naar mogelijkheden voor cofinanciering door andere overheden. We leggen verbinding met het Integraal UitvoeringsProgramma (IUP) om waar mogelijk ook werk met werk te kunnen maken. Bijvoorbeeld wanneer een weg of kruispunt aan groot onderhoud toe is, kunnen we een project eerder of juist later uitvoeren. Om tot prioritering van de projecten te kunnen komen is in veel gevallen gewerkt met kostenramingen. De volgende projecten zijn geraamd op een bedrag tot € 500.000:
- Uitwerken toekomstige inrichting Doctor Saal van Zwanenbergsingel tussen Euterpelaan en Julianasingel (€ 50.000)
- Opstellen mobiliteitsplannen voor de wijken en kernen (€ 200.000 voor alle plannen).
- Uitwerken toekomstige inrichting Euterpelaan-Wethouder van Eschstraat (€ 100.000).

- Uitvoeren van quick-wins voor de fietser (€ 250.000, budget om meerdere jaren ingrepen te kunnen doen zoals het verwijderen van paaltjes en het vervangen van markeringen).
- Uitvoeren verbeteringen kwaliteit haltes en stations (€ 250.000).
- Uitvoeren fietsstimuleringscampagne- en acties (€ 250.000, budget om meerdere jaren acties en campagnes te kunnen uitvoeren).
- Uitwerken aanpassingen kruispuntaansluiting Cereslaan – A59 (€ 150.000).
- Uitwerken aanpassingen onderliggend wegennet knooppunt Paalgraven (€ 150.000).
- Uitwerken mogelijke verbeteringen doorstroming en veiligheid Julianasingel m.b.t. het kruispunt met de Nieuwe-Hescheweg (€ 50.000).
- Uitvoeren verkeersveiligheidsscan inclusief rotondes (€ 150.000).
- Uitvoeren verkeersgedragscampagnes en educatie (€ 500.000, budget om meerdere jaren campagnes en educatiepakketten te kunnen uitvoeren en faciliteren).
- Monitoren van de maatregelen door middel van metingen en enquêtes (€ 250.000).
- Deze voorstellen zijn in maart 2026 door het college bekrachtigd.

Over de voortgang van deze projecten wordt verantwoording afgelegd in de financiële rapportages. Voor de activiteit 'veerverkeer over de Maas' geldt dat er reeds een langjarig subsidiebudget (á € 300.000 in totaliteit) is toegezegd met dekking vanuit de reserve mobiliteit.

Projecten met grotere investering (boven € 500.000)
Voor de andere projecten in het Uitvoeringsprogramma geldt dat er een hogere investering mee is gemoeid en dat er separate voorstellen aan de raad zullen worden voorgelegd, inclusief de dekking van de financiën. Het gaat daarbij om de volgende projecten:

  - Herinrichten Heihoeksingel
  - De uitvoering van maatregelen in kernen en wijken die volgen uit de wijkmobiliteitsplannen
  - Herinrichten Oostwal, Molenstraat en Raadhuislaan
- Realiseren fietsroute Amsteleind-centrum
- Uitwerken scenario's voor realisatie fietsstraat Berghemseweg en daarna uitvoeren
- Aanpassen rotonde Kantsingel-Gasstraat Oost t.b.v. Bus Rapid Transit (BRT)
- Verplaatsen HOV bushalte naar zuidkant van station Oss en aanpassen van de route (Gasstraat) er naartoe.
- Realiseren BRT halte tussen Kantsingel-Zuid en Vorstengrafdonk en onderzoek naar en aanpassen van rotonde Julianasingel
- Realiseren van 3 fietsenstallingen in het centrum
- Realiseren fietsroute F59 Wijchen-Oss
- Realiseren rotonde Huizenbeemdweg-Gewandeweg
- Uitvoeren van maatregelen als gevolg van verkeersveiligheidsscan waaronder N329.

De totale investering voor deze projecten komt naar verwachting op een bedrag van tussen € 30.000.000 en € 40.000.000 miljoen. Voor een deel zijn deze namelijk afhankelijk van de resultaten van nog uit te voeren onderzoeken en van de mate waarin het lukt om cofinanciering aan te vragen.

Relatie met nota kostenverhaal - bovenwijkse voorzieningen
Indien een mobiliteitsmaatregel een bovenwijkse karakter heeft wordt deze naar de reserve bovenwijkse voorzieningen -met de financiële dekking vanuit deze reserve- overgeheveld. Dit zullen wij te zijner tijd bij het uitvoeringsprogramma mobiliteit in beeld brengen.
Alle investeringen die benoemd en gefinancierd worden uit de reserve bovenwijkse voorzieningen vormen namelijk onderdeel van de berekening van bijdrage bovenwijkse voorzieningen (nota kostenverhaal). De nota kostenverhaal wordt in 2026 geactualiseerd. Deze actualisatie biedt mogelijkheden om een deel van de mobiliteitsprojecten hieruit te betalen. Dit wordt bij de nota kostenverhaal 2026 inzichtelijk gemaakt.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	25.914	0	1.556	-11.497	15.973
2027	15.973	0	493	-854	15.612
2028	15.612	0	493	-271	15.834
2029	15.834	0	493	-125	16.202
2030	16.202	0	493	-360	16.335

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:
- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 1.000.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026. Onderdeel van het beschikbaar stellen van incidenteel € 23 miljoen
- € 23.030: prijsindexatie 2026 (Eerste financiële tussenrapportage 2026)
- € 12.000: lagere kosten voorbereiding Noordelijke Ontsluitingsweg

We hebben de volgende onttrekking begroot:
- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.
- € 50.000 Dr. Saal van Zwanenbergsingel
- € 50.000 mobiliteitsplannen wijken en kernen
- € 100.000 inrichting Euterpelaan Weth. van Eschstraat
- € 100.000 quick wins fietser
- € 250.000 verbeteren kwaliteit haltes en stations
- € 50.000 fietsstimuleringscampagnes
- € 150.000 kruispuntaansluiting Cereslaan
- € 50.000 verbeteringen Julianasingel Nieuwe Hescheweg
- € 150.000 veiligheidscan incl rotondes
- € 40.000 verkeersgedragscampagnes en educatie
- € 50.000 metingen en enquêtes
- € 1.073.058 bijdrage in Noordelijke Ontsluitingsweg
- € 8.763.000 bijdrage in herinrichting Raadhuiskwartier
- € 500.000 bijdrage in fietsenstalling Koornstraat en TBL

2027

We hebben de volgende storting begroot:
- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 23.030: prijsindexatie 2026 (Eerste financiële tussenrapportage 2026)

We hebben de volgende onttrekking begroot:
- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.
- € 150.000 wegennet Paalgraven
- € 150.000 mobiliteitsplannen wijken en kernen
- € 75.000 quick wins fietser

- € 50.000 fietsstimuleringscampagnes
- € 50.000 metingen en enquêtes
- € 50.000 verkeersgedragscampagnes en educatie
- € 208.427 bijdrage in Noordelijke Ontsluitingsweg - hogere bijdrage groenfonds

2028

We hebben de volgende storting begroot:
- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 23.030: prijsindexatie 2026 (Eerste financiële tussenrapportage 2026)

We hebben de volgende onttrekking begroot:
- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.
- € 50.000 quick wins fietser
- € 50.000 fietsstimuleringscampagnes
- € 50.000 verkeersgedragscampagnes en educatie

2029

We hebben de volgende storting begroot:
- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 23.030: prijsindexatie 2026 (Eerste financiële tussenrapportage 2026)

We hebben de volgende onttrekking begroot:
- € 25.000 quick wins fietser
- € 50.000 fietsstimuleringscampagnes
- € 50.000 verkeersgedragscampagnes en educatie

2030

We hebben de volgende storting begroot:
- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 23.030: prijsindexatie 2026 (Eerste financiële tussenrapportage 2026)

We hebben de volgende onttrekking begroot:
- € 50.000 fietsstimuleringscampagnes
- € 310.000 verkeersgedragscampagnes en educatie

Voorgenomen onttrekking

Voor het totaal inzicht vermelden we hieronder een aantal voorgenomen onttrekkingen. Hierover behoort nog besluitvorming over plaats te vinden. Het betreft de volgende voorgenomen onttrekkingen:

a. Maatregelen wijkmobiliteitsplannen Ruwaard, Schadewijk en Ussen

Maatregelen in Ruwaard, Schadewijk en Ussen bedragen € 626.000 en Onderweg in Haren € 170.000. Voorstel komt oktober 2026 in de gemeenteraad.

b. Snelfietsroute Oss-Wijchen

Een bijdrage van € 2.000.000 aan de businesscase van de te realiseren snelfietsroute Oss-Wijchen-Nijmegen.

c. Herinrichting Heihoeksingel

Voor de herinrichting van de Heihoeksingel is vanuit deze reserve een gemeentelijke bijdrage van € 8 miljoen geraamd. Hiervoor heeft de provincie een bijdrage toegezegd van € 4 miljoen. Wij zijn momenteel bezig om de kostenraming voor de Heihoeksingel op te stellen. Deze is onderdeel van de berekening van de onderdoorgang Amsteleind. Deze wordt nog voorgelegd.

d. Fietspad Maaskade

Een bijdrage van € 200.000 aan de businesscase van te realiseren fietspad Maaskade. Een raadvoorstel wordt aangeboden in de raadscyclus van december 2026.

e. Fietsroute Amsteleind-centrum

Een bijdrage € 1.200.000 aan de businesscase van te realiseren fietsroute Amsteleind-Centrum. Een raadsvoorstel wordt aangeboden in de raadscyclus van december 2026.

f. Bus Rapid Transit (BRT)

Op termijn zijn middelen vanuit de reserve mobiliteit nodig voor investeringen in een snelle(re) busverbinding van station Oss naar Eindhoven, via Heesch, Uden en Veghel. Dat gaat om investeringen in het kruispunt Gasstraat-Oost-Kantsingel, een permanente halte bij station Oss en een nieuwe BRT halte tussen Kantsingel-Zuid en Vorstengrafdonk. We zorgen dat we in 2027 een beeld hebben van de kosten en komen dan met een voorstel naar de raad, onder meer omdat er een subsidiekans is met de provinciale RMP middelen. De begrote onttrekking van de middelen is dan in 2028 of 2029.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Parkeren (742009)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Met deze reserve vangen we schommelingen in de opbrengsten van betaald parkeren op.
In het parkeerbeleidsplan gaan we uit van een kostendekkende gesloten exploitatie. Dit betekent dat we er vanuit gaan dat we de kosten van parkeren kunnen betalen uit de parkeeropbrengsten. In de berekeningen gaan we er vanuit dat de volumes gelijk blijven. Hierin schuilt het risico dat de volumes door een forse tariefstijging zullen dalen en dat de verwachte parkeeropbrengsten niet gerealiseerd worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Noodzakelijke omvang

Minimaal noodzakelijke omvang: € 677.000
Maximale omvang: € 1.354.000
Het parkeerbedrijf heeft een gesloten exploitatie: de tarieven dekken de kosten van parkeren. Dit uitgangspunt hebben we als basis gebruikt voor de meerjarige berekening. De minimale omvang van de reserve is berekend op het kunnen opvangen van een vraaguitval van 5% over een periode van 4 jaar. Bij de maximale omvang gaan we uit van een vraaguitval van 10% over een periode van 4 jaar. We verwachten over de periode 2027 t/m 2030 een parkeeropbrengst van € 13.538.000.

Opbouw reservebestand parkeren

In deze reserve is een post opgenomen die we niet meenemen bij het bepalen van de noodzakelijke omvang. Het gaat om de bijdragen van derden in verband met de parkeereis in het centrum.
In het parkeerbeleidsplan is opgenomen dat een derde een bijdrage van € 10.000 moet betalen voor iedere parkeerplaats die een derde niet zelf kan aanleggen. De gemeente is verplicht om deze parkeerplaats binnen 10 jaar te realiseren. Als dat niet lukt wordt de € 10.000 terugbetaald. We hebben voor 3 parkeerplaatsen een bijdrage ontvangen. Deze bijdragen hebben we in de reserve gestort, in totaal dus € 300.000.
In het komende beleidsplan parkeren wordt dit onderwerp behandeld c.q. het beleid hiervoor bepaald.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	2.451	0	1.560	-1.148	2.863
2027	2.863	0	603	-2.179	1.287
2028	1.287	0	557	-216	1.629
2029	1.629	0	553	-216	1.966
2030	1.966	0	358	-235	2.089

Toelichting op het meerjarenbeeld

Stortingen

2026
We storten € 1,43 miljoen in de reserve parkeren om toekomstige parkeervoorzieningen en ontwikkelingen te kunnen betalen ten behoeve van de leefbaarheid van de stad. Deze opbrengsten komen door hogere parkeertarieven en door het verlengen van de parkeertijden voor betaald parkeren volgens de nota parkeren 2025.
Hiernaast storten we € 125.000 omdat investeringen Bergoss en vervanging van parkeerautomaten uitgesteld zijn. Dit zorgt voor lagere lasten in 2026.

2027-2030
We storten € 600.000 in 2027, € 560.000 in 2027, € 550.000 in 2028 en € 360.000 in 2029.
We ontvangen opbrengsten door hogere parkeertarieven en verlenging parkeertijden voor betaald parkeren volgens nota parkeren 2025. Vermelde bedragen zijn inclusief de bijstelling motie parkeerbeleid.

Onttrekkingen

2026
We houden rekening met de volgende onttrekkingen:
- € 800.000 tijdelijk parkeren Raadhuiskwartier
- € 185.000 Fietsenstalling Koornstraat
- € 168.000 Onderzoek parkeergarage Raadhuislaan-Zuid.

2027
- € 2.000.000 tijdelijk parkeren Raadhuiskwartier
- € 185.000 Fietsenstalling Koornstraat

2028-2030
- € 185.000 Fietsenstalling Koornstraat

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Omgevingswet (742045)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van implementatiekosten van de Omgevingswet binnen de organisatie. Dit betekent onder andere het 'Omgevingswet-proof' opstellen van processen, tools en documenten, het inzetten van extra capaciteit en het inrichten van ICT/techniek en systemen.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet passen we de nieuwe wet toe op nieuwe ruimtelijke initiatieven. De Omgevingswet is onlosmakelijk en voorwaardelijk verbonden aan de duurzame (stedelijke en landelijke) ontwikkeling van Oss en Oss als Stad met Toekomst. Deze wet is het integrale fundament hiervoor. Daarom moeten we deze wet goed eigen maken en borgen binnen de organisatie. We geven de transitie van het tijdelijke naar het nieuwe Omgevingsplan vorm voor 2032 (wettelijke verplichting). Hiervoor zetten we ruim 200 bestemmingsplannen en lokale (beleids)regels en verordeningen om naar het nieuwe omgevingsplan. Daarnaast stemmen we Rijksregels af op de lokale situatie in Oss en nemen deze op in het nieuwe Omgevingsplan.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0,1 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	3.606	0	100	-1.230	2.476
2027	2.476	0	0	-1.250	1.226
2028	1.226	0	0	-1.090	136
2029	136	0	0	0	136
2030	136	0	0	0	136

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:
- Storting t.b.v. evenementen/locatieprofielen in Omgevingsplan € 100.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling RO: € 643.000
- Materieel budget afdeling RO m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 100.000
- Evenementen/Locatieprofielen opnemen in Omgevingsplan (RO): € 10.000
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling LWE: € 208.000
- Materieel budget afdeling LWE m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 100.000
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling IBOR: € 114.000
- Materieel budget afdeling IBOR m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 55.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling RO: € 643.000
- Materieel budget afdeling RO m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 100.000
- Evenementen/Locatieprofielen opnemen in Omgevingsplan (RO): € 90.000
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling LWE: € 208.000

- Materieel budget afdeling LWE m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 50.000
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling IBOR: € 114.000
- Materieel budget afdeling IBOR m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 45.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling RO: € 643.000
- Materieel budget afdeling RO m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 100.000
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling LWE: € 208.000
- Materieel budget afdeling LWE m.b.t. activiteiten Omgevingswet: € 50.000
- Capaciteit m.b.t. functies Omgevingswet afdeling IBOR: € 114.000

De begrote mutaties van de reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening onttrekken- en storten we de werkelijke lasten en baten ten laste/gunste van de reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Verstrekken leningen volkshuisvesting (742022)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve gebruiken we om de beheers- en rentekosten van de leningen volkshuisvesting te betalen.
De reserve volkshuisvestiging is samengevoegd met reserve kosten verstrekken leningen volkshuisvestiging.
Voorheen heette deze reserve beheerskosten startersleningen. De naam is aangepast naar kosten verstrekken leningen volkshuisvesting.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 531.000

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	751	0	639	-474	915
2027	915	0	0	-494	421
2028	421	0	0	-281	140
2029	140	0	0	-62	78
2030	78	0	0	-14	63

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

W hebben de volgende stortingen begroot:
- Uitbreiding starterslening met € 3,5 miljoen € 200.000
- Uitbreiding starterslening met € 3 miljoen in 2026 € 363.000
- Budget subsidie Wet versterken regie volkshuisvesting € 75.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen eerste drie jaar € 99.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen eerste drie jaar € 22.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 3,5 miljoen eerste drie jaar € 73.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3,5 miljoen eerste drie jaar € 16.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 2,5 miljoen eerste drie jaar € 91.500
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 2,5 miljoen € 17.000
- Rentekosten huidige starterslening derde jaar € 109.000
- Beheerskosten bestaande SVN leningen € 47.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Wet versterken regie volkshuisvesting € 75.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen eerste drie jaar € 99.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen eerste drie jaar € 22.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 3,5 miljoen eerste drie jaar € 128.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3,5 miljoen eerste drie jaar € 25.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 2,5 miljoen eerste drie jaar € 91.500
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 2,5 miljoen € 19.500
- Beheerskosten bestaande SVN leningen € 34.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rentekosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen eerste drie jaar € 99.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen eerste drie jaar € 22.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding 3,5 miljoen eerste drie jaar € 128.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding 3,5 miljoen eerste drie jaar € 25.000
- Beheerskosten bestaande SVN leningen €7.000

2029

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Meeropbrengst rente starterslening uitbreiding 3 miljoen € 33.000
- Renteopbrengst starterslening uitbreiding 3 miljoen € 132.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen structureel € 22.000
- Rentekosten starterslening uitbreiding € 3,5 miljoen eerste drie jaar € 48.000
- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3,5 miljoen eerste drie jaar € 25.000

2030

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Meeropbrengst rente starterslening uitbreiding 3 miljoen € 33.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Beheerskosten starterslening uitbreiding € 3 miljoen structureel € 22.000

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Bouwleges (742065)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De egalisatiereserve heeft als doel om de mismatch op te vangen in de baten en lasten rondom bouwleges. De pieken in de leges opbrengsten ontstaan voornamelijk door het toenemen van grote (bouw)initiatieven. De bijbehorende lasten vallen soms in een eerdere periode en soms in een latere periode dan de baten worden ontvangen. Met de egalisatiereserve vangen we pieken en dalen in de begroting op en kunnen afwijkingen in het rekeningresultaat worden verminderd.

Prognosemodel

We hebben een prognosemodel ontwikkeld waarmee de baten en lasten van grote initiatieven worden voorspeld. Deze worden vergeleken met de historische gemiddelde bedragen in de begroting. Deze werkzaamheden maken deel uit van een groter onderzoek naar de structuur en kostendekkendheid van de leges.

We werken de kaders van deze reserve verder uit in 2026.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Vanwege de aard van de reserve (egalisatie) is de noodzakelijke omvang gelijk aan het saldo aan het einde van de meerjarenraming.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	915	0	915
2027	915	0	0	-915	0
2028	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0
2030	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 915.000 op basis van het prognosemodel

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- We onttrekken € 915.000 uit de reserve om de lasten in 2027 te verlagen

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Woonwagens (742039)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We hebben bij de programmabegroting de reserve 'Brutering Woonwagens' aangepast naar deze reserve: 'Woonwagens'. De reserve brutering woonwagens is gevormd op basis van de Regeling afkoop geldelijke steun woonwagens en standplaatsen. We hebben daarvoor een afkoopsom van het rijk gekregen. Daarmee heeft het rijk de langlopende verplichtingen rondom kapitaallasten en onderhoud van woonwagens afgekocht. We hadden deze afkoopsom in deze reserve gestort. Voorheen hebben we de reserve ingezet om de kapitaallasten en onderhoudskosten van woonwagens en standplaatsen voor een deel af te dekken. Het bedrag is echter niet meer nodig voor de kapitaallasten en onderhoudskosten. Daarom willen we het bedrag reserveren voor woonwagens algemeen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 187.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	501	0	0	-63	438
2027	438	0	0	-63	375
2028	375	0	0	-63	313
2029	313	0	0	-63	250
2030	250	0	0	-63	187

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Medewerker grondzaken focusgebied woonwagenzaken: € 63.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Medewerker grondzaken focusgebied woonwagenzaken: € 63.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Medewerker grondzaken focusgebied woonwagenzaken: € 63.000

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Medewerker grondzaken focusgebied woonwagenzaken: € 63.000

2030

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Medewerker grondzaken focusgebied woonwagenzaken: € 63.000

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Geluid (742016)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve gebruiken we om knelpunten op het terrein van geluidsoverlast op te lossen.
Het niet gereserveerde saldo van € 370.000 laten we in 2024 vrij vallen. Na afwikkeling van de laatste onttrekkingen kan deze reserve opgeheven worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	15	0	0	0	15
2027	15	0	0	0	15
2028	15	0	0	0	15
2029	15	0	0	0	15
2030	15	0	0	0	15

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Maasveren (742062)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve Maasveren is bedoeld om financiële steun te verlenen aan Stichting de Maasveren om het veerverkeer over de maas te behouden.
We ondersteunen de Stichting de komende acht jaar met een jaarlijkse tegemoetkoming van maximaal € 37.500. Dit bedrag is gebaseerd op 50% van het werkelijke exploitatietekort van de Stichting. Het doel van deze steun is om ervoor te zorgen dat het veerverkeer over de Maas als onderdeel van het lokale en regionale netwerk behouden blijft.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 113.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	225	0	0	-38	188
2027	188	0	0	-38	150
2028	150	0	0	-38	113
2029	113	0	0	-38	75
2030	75	0	0	-38	38

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2030

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Economie (742028)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve economie is bedoeld om projecten en activiteiten te versnellen die bijdragen aan het realiseren van onze economische ambities. Het gaat om projecten die een stimulans zijn voor economische innovatie, kennisontwikkeling, ondernemerschap en nieuwe business initiatieven binnen de gemeente. In de afgelopen jaren hebben we bijvoorbeeld bijdragen verstrekt aan de Kracht van Oss, Pivot Park, BioConnection en Agrifood Capital.

We gebruiken de volgende criteria om af te wegen of we geld uit de reserve halen:

- Het moet gaan om het ondersteunen van projecten of activiteiten die een directe relatie hebben met ondernemers/bedrijven. Zij doen bij voorkeur ook mee aan de projecten.
- De projecten of activiteiten zijn bedoeld om de samenwerking tussen het bedrijfsleven onderling en/of met het onderwijs en overige maatschappelijke instellingen te bevorderen.
- Er is bij voorkeur sprake van een multiplier-effect: het project vormt een vliegwiel voor andere projecten of activiteiten.
- We ondersteunen geen projecten of activiteiten die vooral gericht zijn op infrastructuur, locatieontwikkeling, gebiedsontwikkeling of vastgoedontwikkeling. Daarvoor hebben we andere middelen (bijvoorbeeld de reserve mobiliteit en het grondbedrijf).

De reserve kan ook gebruikt worden om economische haalbaarheid- en/of beleidsonderzoeken te betalen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang bij deze reserve aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	796	0	0	-421	375
2027	375	0	0	-44	331
2028	331	0	0	-31	300
2029	300	0	0	-31	269
2030	269	0	0	0	269

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Verduurzamen Moleneind € 232.000
- Ruimte voor bedrijven € 25.000
- Aantrekken van talent € 15.000
- Brabant Ports € 15.000
- Bijdrage start up ecosysteem € 40.000
- Verduurzamen Bedrijventerreinen € 94.000. De werkelijke kosten worden betaald vanuit Rijkssubsidie (CDOKE). Dit bedrag is de bijdrage vanuit programma Economie voor de totale kosten en wordt gestort in de reserve Energietransitie.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Verduurzamen Bedrijventerreinen € 44.000. De werkelijke kosten worden betaald vanuit Rijkssubsidie (CDOKE). Dit bedrag is de bijdrage vanuit programma Economie voor de totale kosten en wordt gestort in de reserve Energietransitie.

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Verduurzamen Bedrijventerreinen € 31.000. De werkelijke kosten worden betaald vanuit Rijkssubsidie (CDOKE). Dit bedrag is de bijdrage vanuit programma Economie voor de totale kosten en wordt gestort in de reserve Energietransitie.

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Verduurzamen Bedrijventerreinen € 31.000. De werkelijke kosten worden betaald vanuit Rijkssubsidie (CDOKE). Dit bedrag is de bijdrage vanuit programma Economie voor de totale kosten en wordt gestort in de reserve Energietransitie.

2030

We hebben geen stortingen en/of onttrekkingen begroot

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Heesch-West (742030)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld als (extra) financiële buffer voor de ontwikkeling van het Regionaal bedrijventerrein Heesch West. In 2014 is de gemeenschappelijke regeling (GR) Heesch West voor het ontwikkelen van dit regionaal bedrijventerrein vastgesteld. Oss neemt voor 30% deel aan deze gemeenschappelijke regeling. Begin 2022 is de grondexploitatie GR Heesch West, na de vaststelling van de bestemmingsplannen, geactiveerd. Toen heeft ook de overdracht van de boekwaarden, financiering en verliesvoorziening (aandeel Oss € 13,1 miljoen) plaatsgevonden.

De grondexploitatieberekening Heesch West is begin 2026 geactualiseerd en vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De exploitatieberekening sluit met een exploitatietekort van € 38,5 miljoen. Dit is bijna € 0,5 miljoen hoger dan het jaar daarvoor. Met de verliesvoorziening wordt het exploitatietekort financieel opgevangen.

De GR heeft (zelf) ook een egalisatiereserve van € 5 miljoen. Hiermee kunnen tot dat bedrag fluctuaties binnen de grondexploitatie worden opgevangen.

Onze reserve Heesch West is om risico's die met deze grondexploitatie samenhangen af te dekken. In de grondexploitatie is een aantal belangrijke (in)schattingselementen opgenomen. De gemeenschappelijke regeling kent een gevoeligheidsanalyse en geen echte risicoanalyse. Iedere gemeente doet de vorming van deze reserve naar eigen inzicht. Oss heeft vanuit de specifieke uitgangspunten, kennis en omstandigheden een inschatting gemaakt. Op basis van deze risicoanalyse is een risicoreserve van € 2,5 miljoen nodig.
De grootste onzekerheden binnen de GR Heesch West zijn de start van uitgifte bouwgrond en de netcongestie. Door de beroepsprocedure bij de Raad van State is een enorme vertraging opgelopen. Eind mei 2026 heeft de zitting bij de afdeling Bestuursrechtspraak plaatsgevonden en naar verwachting zal in het 3e kwartaal de uitspraak aan de orde zijn.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De noodzakelijke omvang op basis van de gemaakte risicoanalyse bedraagt € 2.512.700. Deze is afgeleid van exploitatieberekening 2026 vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 10 april 2026 (jaarstukken 2025 GR Heesch West).

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	2.513	0	0	0	2.513
2027	2.513	0	0	0	2.513
2028	2.513	0	0	0	2.513
2029	2.513	0	0	0	2.513
2030	2.513	0	0	0	2.513

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen geraamd.

Zit er voldoende geld in de reserve? *Ja op basis van de in april 2026 vastgestelde exploitatieberekening wel. Door een jaarlijkse actualisatie kan het benodigde reservebedrag eventueel wijzigen.*
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Quick wins binnenhavens (742029)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het ontwikkelen van de Osse binnenhaven tot hét multimodale goederenknooppunt van de regio Noordoost-Brabant.

In 2012 hebben we van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een bijdrage van € 3,8 miljoen gekregen voor de verdere ontwikkeling van de containeroverslag in onze binnenhaven. Deze bijdrage komt overeen met 50% van de investeringskosten van het plan dat we gemaakt hebben. De andere 50% moet door andere publieke en/of private partijen gefinancierd worden.

De reserve kan worden ingezet ter dekking en financiering van investeringen in haveninfrastructuur. Dit voor zover deze investeringen voldoen aan de DUB-regeling van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	7.556	0	0	-7.556	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0
2030	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot

- Van Berkel Logistics Investments heeft een subsidie ontvangen voor de Haveninfrastructuur € 7,4 miljoen
- Projectkosten haven € 0,1 miljoen (afgerond)

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Walkwartier en omgeving (742024)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De financiële middelen in de reserve Walkwartier zijn gereserveerd voor:

- investeringsbijdrage voor initiatieven in het centrum
- centrumontsluiting
- de revitalisering van De Wal en omgeving
- Warenhuis en fietsenstalling

Investeringsbijdrage voor initiatieven in het centrum

Voor initiatieven in het centrum resteert een eenmalig bedrag van € 87.664. Deze is door COVID 19 niet aangewend. Het gaat hierbij om gelden die kunnen worden ingezet om een bijdrage te verrichten voor fysieke aanpassingen in de stad.
Dit geld gaan we inzetten om de evenementencoördinator van het CMO voor de jaren 2026, 2027 en 2028 te betalen (motie evenementen coördinator centrum).

Centrumontsluiting

Visie

De visie centrumring geeft de gewenste kwaliteitsverbetering voor dit gebied weer. De visie geeft op hoofdlijnen aan waar de openbare ruimte aan moet voldoen. Het schetst een totaalbeeld van hoe de gebieden binnen het plangebied zich tot elkaar verhouden, welke sfeer deze gebieden zouden moeten uitstralen en op welke manier dat ruimtelijk zou kunnen.

Uitgevoerde werkzaamheden

In het voorjaar 2019 is de eerste fase opgeleverd. Dit betreft delen van de Raadhuislaan, Molenstraat en Oostwal. In deze fase is ook de rotonde met het kunstzwaard aangelegd.
Voor deze fase is een subsidie van de provincie Noord-Brabant ontvangen. Deze inkomstenpost is op de uitgaven in mindering gebracht.
In 2020 is de Bram van den Berghstraat opgeleverd en is de dynamische afsluiting (paaltjes uit de grond) in het centrum vernieuwd.
In 2025 wordt de Haarviltstraat en de Molenstraat tot Carmelietenstraat opgeleverd.

Nog uit voeren werkzaamheden 2026

In 2026 wordt de Oostwal vanaf kruising Bram van Den Berghstraat tot Hooghuisstraat (inclusief kruising) opgepakt.

Revitalisering De Wal en omgeving

De kernopgave binnen dit onderdeel is de herontwikkeling van het gebied V&D-De Wal. Deze herontwikkeling draagt bij aan het streven naar een compact stadscentrum en voegt nieuwe functies toe op deze plek.
De revitalisering betreft de Molenstraat tot TBL, Walplein, Walstraat, Wal, Carmelietenstraat en het opheffen en omvormen van de parkeerplaats De Wal. Tevens worden de straten Hooghuisstraat en Burgwal hierbij betrokken.
Voor deze investeringen is een bedrag geraamd op basis van kengetallen en hergebruik van bestaand materiaal. Naast deze investeringen behoort de boekwaarde van de parkeerplaats de Wal te worden afgeboekt.
Ons aandeel voor de kosten waterberging bij het Walkwartier is bij deze post geraamd.
De parkeerplaats van de Wal is inmiddels opgeheven. De boekwaarde van deze parkeerplaats is per 31-12-2020 uit deze reserve afgeboekt.
De werkzaamheden worden voorzien in het jaar 2026 en 2027 (afwikkeling). Na de realisatie van het Walkwartier.

Warenhuis en fietsenstalling TBL

Uit deze reserve wordt een deel van de afbouw van Warenhuis, externe adviseurs, verhuisbijdrage en de verplaatsing van de fietsenstalling naar de omgeving van het Walkwartier betaald. De

projectleider/adviseurskosten voor de TBL ontwikkelingen (verplaatsen fietsstalling) is onderdeel van deze reserve.
Tevens is in deze reserve een post onvoorzien van € 500.000 voor de bouw/inrichting van het Warenhuis opgenomen (raadsbesluit 30 januari 2020).

Egalisatiereserve
De reserve wordt gevoed vanuit de Programmabegroting 2018-2021 en de incidentele vrijval impulsgelden stadscentrum 2019 tot en met 2023. De impulsgelden dekken de exploitatie Warenhuis vanaf 2024 af.
Deze middelen zijn nodig om de investeringen in het openbaar gebied te kunnen uitvoeren.
Op het moment dat de projecten/investeringen worden uitgevoerd gaan we geld aan de reserve onttrekken. Middelen die we in een bepaald jaar niet uitgeven storten we terug in de reserve, zodat ze beschikbaar blijven voor de beschreven investeringen. Eventuele aanbestedingsvoordelen van de afzonderlijke projecten blijven in deze reserve aanwezig om tegenvallers van toekomstige aanbestedingen te kunnen afdekken.

Restantgelden
We verwachten dat de VAT (Voorbereiding, Advies en Toezicht) voor deze projecten niet allemaal zijn uitgegeven omdat deze projecten grotendeels met de ambtelijke formatie is uitgevoerd en niet met inhuurkrachten. Hierdoor hebben andere projecten wat vertraging opgelopen. We willen daarom deze (inhuur) gelden inzetten voor de grote majeure nieuwe projecten die op ons afkomen van de Stads- en Spooragenda. De restantgelden zullen -als alle bovengenoemde projecten in het centrum zijn afgewikkeld- naar de reserve fysieke verbetering kwaliteit leefomgeving worden overgeboekt en hiervoor worden geoormerkt. De reserve Wal Kwartier en omgeving zal dan worden opgeheven.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming
Alle beschikbare middelen in deze reserve zijn de komende jaren nodig voor de investeringen die we hiervoor beschreven hebben.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.978	0	0	-443	1.535
2027	1.535	0	0	-180	1.355
2028	1.355	0	0	-30	1.325
2029	1.325	0	0	0	1.325
2030	1.325	0	0	0	1.325

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026
- € 30.000 voor evenementencoördinator CMO
- € 413.000 voor de inrichting van de openbare ruimte rondom het Wal Kwartier.

2027
- € 30.000 voor evenementencoördinator CMO
- € 150.000 bijdrage voor de aanleg van het stadssportpark TBL

2028
- € 30.000 voor evenementencoördinator CMO

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Warenhuis vaste inrichting (742066)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het Warenhuis is een multifunctioneel gebouw met een unieke en op maat ontworpen vaste inrichting. De vaste inrichting maakt integraal onderdeel uit van het gebouwconcept en is gerealiseerd op basis van het architectonisch ontwerp van het Warenhuis. Door het maatwerk karakter en de sterke verwevenheid met de functionaliteit van het gebouw ontbreken objectieve normen, standaard levensduren en referentiegegevens waarop een meerjarig onderhouds- of vervangingsplan kan worden gebaseerd.

Als gevolg hiervan is het op dit moment niet mogelijk om een betrouwbaar meerjarig grootonderhoudsplan (MJOP) of een afzonderlijk vervangingsplan voor de vaste inrichting op te stellen. Tegelijkertijd is het aannemelijk dat in de toekomst aanzienlijke uitgaven noodzakelijk zullen zijn voor groot onderhoud, renovatie, herstel en gedeeltelijke vervanging van onderdelen van de vaste inrichting om de functionaliteit, uitstraling en gebruikskwaliteit van het Warenhuis te waarborgen.

Om deze toekomstige kosten financieel op te vangen en schommelingen in de exploitatie te beperken, wordt een reserve Groot Onderhoud Vaste Inrichting gevormd. Jaarlijks wordt een bedrag van € 45.000 aan deze reserve toegevoegd. Hiermee wordt geleidelijk vermogen opgebouwd om toekomstige investeringen en onderhoudsuitgaven te kunnen financieren zonder dat deze volledig ten laste van één boekjaar komen.
De hoogte van de jaarlijkse dotatie is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige onderhouds- en vervangingsbehoefte. Naarmate meer ervaringsgegevens beschikbaar komen over de levensduur, onderhoudsfrequentie en vervangingskosten van de verschillende onderdelen van de vaste inrichting, zal de omvang van de reserve en de jaarlijkse toevoeging worden geëvalueerd. Op basis van deze inzichten kan de onderbouwing van de reserve verder worden aangescherpt en kan het jaarlijkse reserveringsbedrag indien noodzakelijk worden aangepast.

Op deze wijze wordt invulling gegeven aan een verantwoorde en toekomstbestendige financiering van het groot onderhoud van de vaste inrichting van het Warenhuis.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	45	0	45
2027	45	0	45	0	90
2028	90	0	45	0	135
2029	135	0	45	0	180
2030	180	0	45	0	225

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 45.000 sparen voor toekomstige vervangingen van de vaste inrichting van het Warenhuis

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 45.000 sparen voor toekomstige vervangingen van de vaste inrichting van het Warenhuis

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 45.000 sparen voor toekomstige vervangingen van de vaste inrichting van het Warenhuis

2029

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 45.000 sparen voor toekomstige vervangingen van de vaste inrichting van het Warenhuis

2030

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 45.000 sparen voor toekomstige vervangingen van de vaste inrichting van het Warenhuis

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Investeringsfonds Stadshart Oss (742025)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doel investeringsfonds

Het investeringsfonds draagt bij aan de realisatie van de koers Stadshart Oss. Het investeringsfonds is hierbij gericht op majeure investeringen in stedelijke (vastgoed) ontwikkeling waarvan parkeren en openbare ruimte & groen onderdeel kunnen zijn. Het betreft investeringen op fysieke plekken die een belangrijke bijdrage leveren aan een toekomstbestendig Stadscentrum, waarin vernieuwen van de vitaliteit, attractiviteit en de economische veerkracht centraal staat.
Daarnaast wordt deze reserve gebruikt voor stimuleringsregelingen om de fysieke aantrekkelijkheid en de compactheid van het stadshart te verbeteren. Zo worden de regeling Wonen in het centrum en budget voor vergroening (beide raadsbesluiten van april 2020) gedekt uit deze reserve. Verder willen we middelen beschikbaar stellen voor regelingen die bijdragen aan het compact maken van het stadshart, zoals een regeling die de verplaatsing stimuleert van ondernemers naar de pit (en de schil) van het stadshart. Ook de stimulering van gevelverbeteringen dekken we uit deze reserve.
Deze regelingen zijn voor een aantal jaren gefinancierd. Voor de beschikbare middelen voor deze regelingen wordt naar onderstaand financieel meerjarenbeeld verwezen (onttrekkingen).
Het werkgebied voor dit investeringsfonds is primair gericht op de 'pit en de flexibele schil'. Investeringen in de 'omgeving van het centrum' komen (pas) in tweede instantie in aanmerking voor een bijdrage uit het fonds.
Niet bedoeld zijn (consumptieve) bestedingen ten behoeve van bijvoorbeeld de samenwerking tussen partijen in het stadscentrum, de organisatie van evenementen, stimulering van ondernemerschap of de profilering van het Stadscentrum.

Criteria en procedure

De investeringsprojecten worden getoetst aan de hand van de volgende criteria. Aan de verschillende criteria kennen we geen relatieve weging en/of volgorde van voorkeur toe. Ook omdat weging in de tijd kan verschillen, bijvoorbeeld door marktomstandigheden of externe factoren. De criteria zijn:
Mate waarin een project bijdraagt aan de vorming van een compacter centrum en aan de versterking van de 'pit' of de 'flexibele schil'.
Mate waarin projecten bijdragen aan de ontwikkeling van de prioritaire locaties uit de dynamische meerjarenplanning.
Mate waarin een project bijdraagt aan stedelijk transformatie.
Mate waarin ook andere partijen financieel bijdragen aan een project.
Mate waarin voor projecten ook middelen beschikbaar zijn vanuit andere gemeentelijke budgetten.
De bijdrage voor deze projecten worden aan de gemeenteraad voorgelegd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Inzet beschikbare restantgelden reserve investeringsfonds stadshart Oss

We willen een visie voor de koers Stadshart Oss opstellen. Op basis van deze visie wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. We willen de restantgelden van het investeringsfonds Stadshart Oss ad. € 2,6 miljoen voor dit uitvoeringsprogramma inzetten. We leggen dan voor welke projecten met de beschikbare middelen worden uitgevoerd.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	4.415	0	0	-862	3.553
2027	3.553	0	0	-990	2.563
2028	2.563	0	0	0	2.563
2029	2.563	0	0	0	2.563
2030	2.563	0	0	0	2.563

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 75.000 voor extra afvalronde in het centrum. Hiermee willen we kwaliteitsniveau in het centrum realiseren. Dit is een proef voor drie jaar. Tevens gaan we onderzoeken of we deze kosten -als de proef slaagt- betalen uit de afvalstoffenheffing.
- Voor het stadssportpark is conform het raadsbesluit van 23 oktober 2025 een bijdrage beschikbaar gesteld van € 1.386.859. Hiervan wordt € 603.000 besteed in 2026. De gronden hiervoor zijn aangekocht en in het najaar wordt gestart met de aanleg. We starten eerst met de was- en kleedruimten.
- € 40.000 onderzoek toekomstige samenwerking centrum Oss.
- € 75.000 kwaliteitsimpuls voor het Sint Barbarapark.

2027

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 75.000 voor extra afvalronde in het centrum. Hiermee willen we kwaliteitsniveau in het centrum realiseren. Dit is een proef voor drie jaar. Tevens gaan we onderzoeken of we deze kosten -als de proef slaagt- betalen uit de afvalstoffenheffing. We zijn gestart in het jaar 2025.
- Voor het stadssportpark is conform het raadsbesluit van 23 oktober 2025 een bijdrage beschikbaar gesteld van € 1.386.859. Hiervan wordt € 784.000 besteed in 2027. De planning is om het park in september 2027 gereed te hebben.
- € 200.000 extra bijdrage in realisatie van het stadssportpark voor aanpassing van het veldje naar een 3x3 basketbal veld.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Toekomstbestendige Landbouw (742068)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De gemeente Oss werkt sinds de vaststelling van de Agrarische Visie 2021 aan een toekomstbestendig buitengebied waarin landbouw, voedselproductie, natuur, water en leefomgeving in balans zijn. Tegelijkertijd staan agrarische ondernemers voor grote opgaven als gevolg van ontwikkelingen rondom stikstof, waterkwaliteit, klimaat, biodiversiteit en nieuwe landelijke beleidskaders.
Om uitvoering te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord "Met elkaar aan de slag" en de Agrarische Visie 2021 is een uitvoeringsagenda opgesteld voor de periode 2027-2030. Deze agenda geeft richting aan de gemeentelijke inzet voor de komende vier jaar

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	390	-282	108
2028	108	0	0	-54	54
2029	54	0	0	-29	25
2030	25	0	0	-25	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben geen stortingen en/of onttrekkingen begroot

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Storting toekomstbestendige Landbouw uitvoeringsagenda 2027-2030 € 390.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Mestproject € 100.000
- Zonering agrarische gronden € 100.000
- Faciliteren gebiedstafel/samenwerking boeren € 40.000
- Uitvoering communicatieplan € 12.000
- Dashboard/ monitor € 30.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Faciliteren gebiedstafel/samenwerking boeren € 40.000
- Uitvoering communicatieplan € 14.000

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Faciliteren gebiedstafel/samenwerking boeren € 29.000

2030

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Faciliteren gebiedstafel/samenwerking boeren € 25.000

Een deel van de uitvoeringsagenda toekomstbestendige Landbouw wordt vanuit de huidige werkbudgetten betaald. Daarnaast betreft dit een inschatting van de benodigde kosten per jaar. De werkelijkheid kan hiervan afwijken.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Energietransitie (742020)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve Energietransitie, voorheen Investeringsfonds Duurzaamheid, heeft als doel het in brede zin doen van investeringen in- en het financieren van kosten voor de warmte- en energietransitie, en het bevorderen van circulaire economie (grondstoffen). We financieren kosten voor de opgaven die we als gemeente moeten uitvoeren als uitvloeisel van het klimaatakkoord. Het fonds is ook opgericht voor de (nog te starten) financiële businesscases van de windmolens op industrieterrein Elzenburg-de Geer en duurzame polder, en eventuele grootschalige zonnevelden. Vanuit de opbrengsten van die businesscases kunnen nieuwe initiatieven en investeringen in duurzaamheid worden gefinancierd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.168	0	724	-30	1.861
2027	1.861	0	480	-728	1.613
2028	1.613	0	31	-832	811
2029	811	0	31	0	843
2030	843	0	0	0	843

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

In 2026 hebben we een storting van € 724.000 euro begroot.

- Opbrengst Windmolenpark Elzenburg de Geer € 630.000
- Bijdrage vanuit reserve Economie voor het Verduurzamen bedrijventerreinen € 94.000

De reserve Economie draagt met deze storting bij aan het verduurzamen bedrijventerreinen project.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Co-financieringen bedrijventerreinen Moleneind en Elzenburg de Geer € 30.000

2027

In 2026 hebben we een storting van € 44.000 euro begroot.

- Bijdrage vanuit reserve Economie voor het Verduurzamen bedrijventerreinen € 44.000
  De reserve Economie draagt met deze storting bij aan het verduurzamen bedrijventerreinen project.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Budgetten Energietransitie € 500.000
- Uitvoering warmte transitie € 228.375

2028

In 2026 hebben we een storting van € 31.000 euro begroot.

- Bijdrage vanuit reserve Economie voor het Verduurzamen bedrijventerreinen € 31.000
  De reserve Economie draagt met deze storting bij aan het verduurzamen bedrijventerreinen project.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Budgetten Energietransitie € 550.000

- Uitvoering warmte transitie € 207.375
- Garantstelling waterstof verduurzamen bedrijventerreinen € 75.000, momenteel lijkt het erop dat de garantstelling niet door gemeente Oss betaald hoeft te worden.

2029
We hebben geen stortingen begroot.

De reserve wordt mogelijk ingezet voor de open eind regeling Energie Armoede (advies nota 10 maart 2026) tot een maximumbedrag van € 802.000. De verwachting is dat dit niet helemaal onttrokken hoeft te worden, omdat we € 182.000 meer Energie Armoede inkomsten hebben ontvangen. Daarnaast is het MCO traject op dit moment nog niet gestart waardoor een overbesteding onwaarschijnlijk is.

2030
Er zijn voor 2030 geen stortingen en/of onttrekkingen begroot.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve. Bij de jaarrekening maken we een afrekening van het project Duurzame Polder en het deel van de kosten voor Oss onttrekken we eventueel uit deze reserve. Ook eventuele kosten voor het Windmolenpark Elzenburg de Geer verrekenen we bij de jaarrekening eventueel uit deze reserve of uit de reserve Ontwikkeling Windpark.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Ontwikkeling windpark (742026)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om de voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van een windmolenpark bij bedrijventerrein Elzenburg-De Geer te betalen. Als het windpark er inderdaad komt worden de inkomsten uit het park in deze reserve gestort.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 225.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	608	0	0	-100	508
2027	508	0	0	-100	408
2028	408	0	0	0	408
2029	408	0	0	0	408
2030	408	0	0	0	408

Toelichting op het meerjarenbeeld

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Begeleiding windpark Elzenburg- De Geer € 100.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Begeleiding windpark Elzenburg- De Geer € 100.000

2028

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

2029

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

2030

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Risicoreserve waardering lening Wachtmeesters (742059)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We hebben een lening van in totaal € 2,1 miljoen aan de Wachtmeesters BV verstrekt. Daarvan is € 1,4 miljoen een achtergestelde lening. Het terugbetalen van de lening is afhankelijk van het realiseren van de noodzakelijke externe financiering en de businesscase in de exploitatie van de beoogde windmolens. Voor deze onzekerheden hebben we een voorziening en een reserve gevormd.

Deze risicoreserve betreft het deel van de lening wat niet besteed is en/of geen verplichtingen voor zijn aangegaan op 31 december 2022.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de planperiode is € 800.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0
2030	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen geraamd.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Klimaatadaptatie (742054)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is nodig om te kunnen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering. Hoe groot de gevolgen precies zijn, is niet met zekerheid te zeggen. We ondervinden al langere hete periodes en periodes met extreme neerslag en verhoogde afvoeren via de Maas. De gevolgen zijn divers: van schade aan ecosystemen en gezondheidsschade tot directe economische schade. De opgave is om de kwetsbaarheid van onze stad en het buitengebied met de kernen te verminderen. Zowel voor onze inwoners en ondernemers, als voor onze flora en fauna.
Deze reserve willen we inzetten om robuuste ecosystemen te bouwen die beter bestand zijn tegen de klimaatverandering. Ook zijn de middelen nodig om directe verlichting te creëren op hittegevoelige plaatsen en plaatsen met veel wateroverlast. We kiezen hierbij voor een werkwijze die het water- en bodemsysteem als leidend principe neemt. Dit betekent in de praktijk dat we kiezen voor het vergroenen van bebouwde gebieden, voor natuurlijke waterbuffers en voor minder verharding. We vullen deze maatregelen aan met technologische oplossingen waar dat nodig is.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang is € 225.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.149	0	0	-325	824
2027	824	0	0	-315	509
2028	509	0	0	-186	323
2029	323	0	0	0	323
2030	323	0	0	0	323

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 325.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 315.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 186.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

2029

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot:

2030

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot:

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Groenfonds landelijk gebied (742017)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve zetten we in om onze ambities op het gebied van Groen, Blauw, en Natuur (Routekaart Groen, blauw en natuur, 2017) en het structurerende principe 'Groen en blauw verbonden' (Omgevingsvisie Oss 2025) breed ondersteunen. Het gaat dan om door het bestuur goedgekeurde activiteiten, projecten en uitvoeringsprogramma's gericht op deze thema's en het voldoen aan verplichtingen die voortkomen uit bijdragen van derden.

Doelstelling van de reserve

a. Verbeteren van de fysieke kwaliteit van het landelijk gebied (mogelijk vanuit het vrije deel en het gelabelde deel- zie hieronder).
b. Het verbeteren van de fysieke kwaliteit van het stedelijk gebied, voor de doelstellingen gericht op groen, blauw en natuur in het stedelijk gebied (mogelijk vanuit het vrije deel – zie hieronder).

Financiële structuur

De financiering van de reserve komt uit verschillende bronnen, elk met een specifieke bijdrage aan het behoud en de verbetering van het landelijk en stedelijk gebied.

1. Grondbedrijf (vrije deel)
   Tot en met 2021 droeg het grondbedrijf bij door een deel van de winst (€5 per verkochte vierkante meter grond) aan de reserve te storten. Vanaf 2022 is deze bijdrage stopgezet en vervangen door een nieuwe regeling (zie regeling 2).
2. Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (vrije deel)
   Van 2022 tot 2031 wordt er €1,3 miljoen toegevoegd vanuit een specifieke reserve om de fysieke kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Deze stortingen komen vanuit de reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving. Deze reserve wordt deels gebruikt voor investeringen in groen, blauw en natuur.
3. Ruimtelijke kwaliteitsregelingen (gelabeld aan het landelijk gebied)
   Dit zijn de bijdragen vanuit ruimtelijke ontwikkelingen in landelijk gebied (van particuliere of gemeentelijke projecten) voor verbeteringen van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Deze bijdragen worden in het Groenfonds gestort en hebben een viertal grondslagen:
   a. *Regeling kwaliteitsverbetering landschap*
      Betreft bijdragen voor grote, niet-planmatige ontwikkelingen in het landelijk gebied. In de regel bedraagt de bijdrage 20% van de bestemmingswinst, maar voor ontwikkelingen als zonnevelden en windmolens en infrastructurele voorzieningen gelden andere afspraken.
   b. *1% bijdrage bij stedelijke ontwikkelingen*
      Voor nieuwe stedelijke projecten in landelijk gebied, waarbij 1% van de gronduitgifteprijs bijdraagt aan landschapsverbetering buiten het stedelijk gebied.
   c. *Stimuleringsbijdrage Ruimte voor Ruimte*
      Van de provincie ontvangen bijdragen voor elke ontwikkelde Ruimte voor Ruimte woning, bedoeld voor kwaliteitsverbetering van het landelijk gebied (de uitgifte van kavels door de provincie is geëindigd medio 2025. De bijdrage kan tot 2028 uitgegeven worden.
   d. *Regeling Maatwerk Omgevingskwaliteit*
      Deze regeling biedt de optie voor een tegenprestatie in omgevingskwaliteit bij de ontwikkeling van nieuwe woningen in het landelijk gebied.
      Deze regeling is in feite in de plaats gekomen van de oude Ruimte-voor-Ruimte regeling (zie c.). De tegenprestatie kan bestaan uit bijvoorbeeld de sanering van een voormalig agrarisch bedrijf (VAB-locatie), maar kan ook bestaan uit een (aanvullende) storting in deze reserve ten behoeve van de realisatie van omgevingskwaliteit elders in het landelijk gebied. Denk hierbij aan de sloop van opstallen, afwaardering van gronden ten behoeve van natuur, ontwikkeling van natuur, behoud van cultuurhistorische waarden. Voor de realisatie van deze maatregelen geldt een termijn van 5 jaar en de stortingen dienen direct gelabeld te worden aan een concreet project(doel).
4. Incidentele stortingen
   Jaarlijks toegelichte, onvoorspelbare stortingen van ontvangsten die niet vooraf worden geraamd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijk omvang van de reserve aan het einde van de meerjarenraming bedraagt € 1,2 mln.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	2.392	0	352	-175	2.569
2027	2.569	0	300	-750	2.119
2028	2.119	0	0	-410	1.709
2029	1.709	0	0	-150	1.559
2030	1.559	0	0	0	1.559

Toelichting op het meerjarenbeeld

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve. We zijn bezig met het opstellen van een bestedingsplan voor het Groenfonds. We denken aan onderstaande onttrekkingen. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Afrekening Ruimte voor Ruimte bijdragen provincie Noord-Brabant € 352.250

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Projecten koppelkansen € 50.000
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 125.000

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Compensatieopgave/landschapsinvestering vanuit de Noordelijke ontsluitingsweg € 300.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Bakenbomen € 250.000
- Gebiedsontwikkeling Herperduin Keent € 200.000
- Landschapsparken € 200.000
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 50.000
- Projecten koppelkansen € 50.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 260.000
- Gebiedsontwikkeling Herperduin Keent € 100.000
- Projecten koppelkansen € 50.000

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Gebiedsontwikkeling Herperduin Keent € 100.000
- Projecten koppelkansen € 50.000

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Meekoppelkansen dijkversterking Maas (742040)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het financieren van meekoppelkansen rondom de waterveiligheid van de Maas. Plannen voor de verbetering van de waterveiligheid van de Maas worden de komende jaren in integrale gebiedsopgaven voorbereid. Hiervoor hebben we ingestemd met een bestuursovereenkomst voor het koploperproject Ravenstein-Lith. Voor Oss zijn er belangrijke meekoppelkansen, zoals het verbeteren van de toegang tot de haven in het Burgemeester Delenkanaal tussen de Maas en de sluis bij Macharen. Daarnaast is het koploperproject een impuls voor de vrijetijdseconomie in de zone langs de Maas en ondersteunt het een strategie voor de bakenbomen.

Met het beschikbaar stellen van deze middelen zullen andere projectpartners extra middelen inbrengen waardoor de opbrengsten van onze bijdrage naar verwachting sterk vermeerderd worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 760.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.013	0	0	-360	653
2027	653	0	0	-114	539
2028	539	0	0	0	539
2029	539	0	0	0	539
2030	539	0	0	0	539

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 90.000 voor een Landschapsontwerper Meanderende Maas (RO)
- € 263.000 voor het dijkversterkingsproject 2025-2035
- € 7.500 voor bijdrage grondaankoop gebiedsentree

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 45.000 voor een Landschapsontwerper Meanderende Maas (RO)
- € 68.750 voor meekoppelkans opwaardering fietspad Lithoijen - Lith

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Integraal uitvoeringsprogramma (IUP) (742011)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve heeft een drieledig doel, te weten:

1. Verzorgen voor jaarovergang van onderhanden werken;
2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte;
3. Opvangen projectresultaten en het afdekken van kleine functionele verbeteringen.

Op deze drie niveaus wordt de reserve gespecificeerd.

1. Verzorgen voor jaarovergang van onderhanden werken

1.1 Definitie

De projecten uit het Integraal UitvoeringsPlan (IUP) worden uit de beschikbare vervangingsgelden en groot onderhoudsgelden betaald. Hierbij wordt o.a. de vervanging met het groot onderhoud afgestemd.
Deze projecten hebben vaak een meerjarig karakter. Dit betekent dat de beschikbare middelen voor de projecten over het jaar heen gaan. Tevens kunnen projecten o.a. door het bestuurlijke- en inspraakproces soms later in uitvoering worden genomen en worden dan ook aan het eind van het jaar overgeheveld. Het aandeel van deze nog niet uitgevoerde werkzaamheden aan het eind van het jaar benoemen wij als "onderhanden werken".
Op basis van de voorschriften BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden deze restant groot onderhoudsgelden aan het eind van het jaar tijdelijk in deze reserve gestort en het jaar erna uit deze reserve gehaald om de projecten te betalen.
Deze storting in de reserve wordt onder de rubriek "onderhanden werken" opgenomen.

1.2 Maximale omvang

In het integrale beheerplan openbare ruimte wordt om de vier jaar de vervangingsopgave voor de openbare ruimte berekend en aan het bestuur voorgelegd. Onder deze vervangingsopgave wordt de verdere stijging van de vervangingsinvesteringen bedoeld. Deze stijgen omdat delen/objecten van de openbare ruimte aan het eind van de levensduur komen en vervangen behoren te worden. Deze vervangingsopgave wordt in de Programmabegroting (offertes – nieuw beleid) voorgelegd.
Deze vervangingsopgave kan aan het bestuur worden voorgelegd mits de werkvoorraad van de IUP projecten niet boven een bedrag van € 6,5 miljoen uit komt. Deze norm is gebaseerd op een bedrag van € 3,5 miljoen voor "onderhanden werken" (groot onderhoudsgelden) en een bedrag van € 3 miljoen restant investeringsgelden (vervangingsgelden). Deze norm is op basis van ervaringsgegevens tot stand gekomen en worden als communicerende vaten beschouwd. Het totaal mag niet boven deze maximale norm uitkomen.
Als aan het eind van het jaar een overschrijding heeft plaatsgevonden kan het komende jaar geen vervangingsopgave aan het bestuur worden voorgelegd. Dit om te voorkomen dat de werkvoorraad te hoog oploopt.

2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte

2.1 Definitie

In de begroting is voor elk discipline (wegen, groen, VRI, OV, riolering, parkeren, haven) groot onderhoudsgeld aanwezig. Deze groot onderhoudsgelden worden ingezet voor:

a. Regulier groot onderhoud;
b. Groot onderhoud samen met vervangingsinvesteringen uitvoeren (IUP-projecten);
c. Meerjarig sparen voor groot onderhoudsprojecten.

Het regulier groot onderhoudsbudget is een zeer beperkt budget (circa 1 %). De groot onderhoudsgelden worden nagenoeg geheel ingezet voor de onderdelen b en c. Het groot onderhoud wordt gebaseerd op de beheerplannen Wegen, Groen, VRI (VerkeersRegelInstallatie), OV (Openbare Verlichting), riolering, parkeren en haven.
De beheerplannen Wegen, Groen, VRI en OV zijn met ingang van het jaar 2021 samengevoegd tot 1 integraal beheerplan openbare ruimte. Het meerjarig sparen voor deze groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte worden onder deze noemer in deze reserve gestort. Deze projecten worden in het IUP expliciet met het spaarbedrag benoemd. Op het moment dat het project wordt uitgevoerd worden deze gelden uit deze reserve

gehaald. Bijvoorbeeld: het groot onderhoud aan de N329. Deze kunnen zo'n grote omvang hebben dat er eerst hiervoor jaren gespaard behoort te worden.

2.2 Maximale omvang

Dit deel van de reserve IUP kent geen maximale omvang. Op basis van het vastgestelde IUP kan dit bedrag voor het benoemde groot onderhoudsproject in deze reserve worden opgenomen.

3. Opvangen projectresultaten

3.1 Definitie

Uitgangspunt is om de tegenvallers van de IUP projecten af te dekken uit de meevallers van de IUP projecten. We doen dit op basis van de werkelijke resultaten bij de jaarrekening.
We stellen twee keer per jaar een voortgangsrapportage op omtrent de IUP projecten. (programmabegroting en jaarrekening). Hierbij wordt ingegaan op de voortgang van de projecten en de (voorlopige) projectresultaten. De projecten worden binnen deze kaders financieel bijgesteld zodat de projectleiders over het juiste budget kunnen beschikken. Een tekort of overschot op totaalniveau van alle projecten wordt met de reserve IUP verrekend.

3.2 Maximale omvang

De omvang van het opvangen van projectresultaten en het afdekken van kleine functionele verbeteringen mag in deze reserve maximaal € 750.000 bedragen. De tegenvallers bij de IUP projecten worden uit dit deel van de reserve opgevangen. Tevens mogen de kleine functionele verbeteringen in het bestek van het IUP projecten – mits deze financiële middelen aanwezig zijn- uit deze reserve worden betaald.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Saldo reserve

Het saldo reserve IUP bedraagt € 9.797.239 en is als volgt opgebouwd:

1. Jaarovergang onderhanden werken: € 8.175.109
2. Sparen groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte: € 872.130
3. Opvangen projectresultaten: € 750.000

Het onderdeel hiervan "saldo jaarovergang onderhanden projecten" is € 8.175.109. Dit bedrag ligt hoger dan de norm van € 6.500.000. Nieuwe vervangingsopgaven zullen worden voorgelegd nadat het saldo weer onder de norm van € 6.500.000 uitkomt.

Specificatie Reserve IUP			
1. Jaarovergang / onderhanden werk projecten		7.152.000	
2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte		872.000	
3. Opvang projectresultaten en afdekken functionele verbeteringen		750.000	
Nieuwe projecten			0
	Totaal	**8.774.000**	
Specificatie spaardeel Groot onderhoud projecten			
Aanpassingen aansluitende Infra van de Noordelijke Randweg		432.000	
Prijsstijgingen wereldwijde marktsituatie		440.000	
	Totaal	872.000	
Specificatie functionele zaken			
beginstand functionele zaken		250.000	
Toevoeging / onttrekking projectresultaten			0
	Totaal	250.000	
Specificatie opvang projectresultaten			
Beginstand projectresultaten		500.000	
Toevoeging / onttrekking projectresultaten			0
	Totaal	500.000	
Specificatie nieuwe projecten			0
	Totaal		0

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	8.774	0	53	0	8.826
2027	8.826	0	23	0	8.849
2028	8.849	0	23	0	8.871
2029	8.871	0	23	0	8.894
2030	8.894	0	23	0	8.916

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 22.500 Degeneratievergoeding Glasvezelprojecten
- € 30.000 Degeneratievergoeding Enexis en Brabant Water

2027-2030

Vanaf 2027 storten we de degeneratievergoeding Glasvezelprojecten in de reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Afvalstoffenheffing (742015)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve afvalstoffenheffing is bedoeld om schommelingen in de kosten van afvalinzameling en verwerking op te vangen. Door de reserve daarvoor in te zetten voorkomen we grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij het vormen van de reserve is besloten dat het plafond van de reserve € 800.000 is. Daarmee kunnen we prijsschommelingen tot 5% opvangen. Als er meer geld in de reserve zit kijken we of de tarieven voor de afvalstoffenheffing verlaagd kunnen worden. Ook kan diftar ertoe leiden dat burgers beloond worden voor hun goede gedrag bij het aanbieden van restafval.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	2.815	0	0	-2.333	483
2027	483	0	0	-70	413
2028	413	0	0	0	413
2029	413	0	0	0	413
2030	413	0	0	0	413

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We houden rekening met de volgende onttrekkingen:

- € 1.330.000 Verbouwing Duurzaamheidsplein
- € 870.000 Exploitatietekort als gevolg van gestegen inzamel en verwerkingskosten, hogere loonkosten en hogere kosten duurzaamheidsplein.
- € 134.000 compensatie verenigingen beëindiging inzamelvergoeding oud papier.

2027

We onttrekken € 70.000 als compensatie voor verenigingen. Dit bedrag is 50% van de in 2026 verstrekte compensatie, geïndexeerd naar prijspeil 2027.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Egalisatie rioolbeheer (742008)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Vanuit de boekhoudvoorschriften (BBV) maken we onderscheid in een voorziening en een reserve rioolbeheer. In het tarief mogen spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen worden meegenomen. Deze worden in de exploitatie als last aan de voorziening rioolbeheer toegevoegd.
Daarnaast hebben we een bestemmingsreserve egalisatie rioolbeheer. Afwijkingen ten opzichte van de begroting, zoals efficiency- en aanbestedingsverschillen, kunnen we aan de bestemmingsreserve riolering toevoegen of onttrekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We hebben afgesproken dat er maximaal € 250.000 in de reserve mag zitten. Als er meer geld in de reserve zit kijken we of de tarieven voor de rioolheffing verlaagd kunnen worden. In de komende jaren worden structureel bedragen onttrokken tot het niveau van € 250.000 behaald is. Met deze reserve kunnen we nog een aantal jaar het tarief gelijk houden. Op termijn is dit echter niet meer mogelijk en moeten we rekening houden met een jaarlijkse stijging van het tarief met minimaal de inflatiecorrectie.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	772	0	0	-15	757
2027	757	0	0	0	757
2028	757	0	0	0	757
2029	757	0	0	0	757
2030	757	0	0	0	757

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We onttrekken € 15.000 voor de bijdrage scholenproject Spraakwater.
In de periode 2027-2029 is sprake van een 100% kostendekkende exploitatie.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Baggeren Haven (742049)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2020 zijn er onverwachte ondieptes in de haven van Oss, het Burgemeester Delenkanaal, de Oude Maasarm en de Lithse Ham geconstateerd. Daarnaast blijkt de kleilaag op plaatsen geërodeerd en heeft deze nadere inspectie en reparatie nodig. We willen de haven en het kanaal in een staat van onderhoud brengen zodat de havenbedrijven en de beroepsvaart op een economische, ecologische en veilige manier in de haven en het kanaal kan werken. Dit geldt ook voor de watergebieden waarbij het hier niet alleen om werken maar aanvullend ook om recreëren gaat.
We gaan aanvullende metingen verrichten om de werkzaamheden en hoeveelheden goed in een bestek/opdracht op te nemen. Op basis hiervan krijgen we inzicht in de kosten. De kosten van deze baggeroperatie zullen we meenemen in de Eerste financiële tussenrapportage van 2022. Op basis van het eerste onderzoek zijn de kosten geraamd tussen € 1,7 en € 3,6 miljoen. In de voorziening van de haven is een bedrag van € 0,75 miljoen aanwezig voor het baggeren waardoor het tekort uit zal komen tussen € 0,95 en € 2,85 miljoen. We vormen hier een reserve voor.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimale omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.122	0	0	0	1.122
2027	1.122	0	0	0	1.122
2028	1.122	0	0	-827	295
2029	295	0	0	0	295
2030	295	0	0	0	295

Toelichting op het meerjarenbeeld

2028
De onttrekking betreft baggeren recreatieve havens.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Bodemsanering (742018)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om noodzakelijke en/of wenselijke bodemonderzoeken en saneringen te betalen waar op een andere manier geen geld voor beschikbaar is. Dat doen we op basis van het beheerplan bodemsanering.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	319	0	0	-20	299
2027	299	0	0	-120	179
2028	179	0	0	-120	59
2029	59	0	0	-39	20
2030	20	0	0	-20	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026-2030

In de periode 2026-2030 onttrekken we jaarlijks geld uit de reserve voor bodemsaneringsprojecten.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Programma SamenSchadewijk (742061)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Extra investeren in Schadewijk en daarmee een gezond en goed leefklimaat realiseren. Denk hierbij o.a. aan ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, onderwijs, openbare ruimte etc.
Met deze reserve willen we de komende jaren extra investeren in Schadewijk en daarmee incidentele kosten afdekken. We verwachten extra kosten voor onder andere participatie- en communicatietrajecten, het opwaarderen van de openbare ruimte naar een plek met meer groen en het dekken van restposten bij het behouden of vernieuwen van voorzieningen in de wijk. Daarnaast willen we zorgen van voldoende gezichten in de buurten vanuit ONS welzijn en de gemeente.
De koers en kaders van het programma staan in de Integrale Gebiedsvisie Schadewijk welke in oktober 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij de programmabegroting 2025 is besloten om incidenteel € 1.000.000 te storten in de reserve Schadewijk. Hiermee willen we de komende jaren extra investeren in Schadewijk en daarmee incidentele kosten afdekken. Dit om bovenstaand beleidsdoel te realiseren.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	1.060	0	0	-877	183
2027	183	0	4.173	-1.245	3.111
2028	3.111	0	0	-1.170	1.941
2029	1.941	0	0	-1.045	895
2030	895	0	0	-895	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Extra capaciteit € 602.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:
- Rijke schooldagprogrammering € 25.000
- Pilot overbelaste kwetsbare straten € 25.000
- Communicatie € 25.000
- Participatie activiteiten € 25.000
- Ontwikkeling monitorings- en evaluatieplan € 50.000
- Activiteitenbudget € 25.000
- Werkbudget € 100.000

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:
- Extra investering programma SamenSchadewijk € 4.173.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Extra capaciteit € 670.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:
- Rijke schooldagprogrammering € 75.000
- Harten in de wijk voor ontmoeting € 50.000
- Projecten bestaanszekerheid € 125.000
- Sportief hart van de wijk € 75.000
- Pilot overbelaste kwetsbare straten € 75.000
- Communicatie € 25.000
- Participatie activiteiten € 25.000
- Activiteitenbudget € 25.000
- Werkbudget € 100.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Extra capaciteit € 670.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:
- Rijke schooldagprogrammering € 75.000
- Harten in de wijk voor ontmoeting € 50.000
- Projecten bestaanszekerheid € 125.000
- Sportief hart van de wijk € 75.000
- Communicatie € 25.000
- Participatie activiteiten € 25.000
- Activiteitenbudget € 25.000
- Werkbudget € 100.000

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Extra capaciteit € 670.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:
- Rijke schooldagprogrammering € 75.000
- Harten in de wijk voor ontmoeting € 50.000
- Sportief hart van de wijk € 75.000
- Communicatie € 25.000
- Participatie activiteiten € 25.000
- Activiteitenbudget € 25.000
- Werkbudget € 100.000

2030

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Extra capaciteit € 670.000

Uitvoeringskosten voor de volgende projecten:
- Harten in de wijk voor ontmoeting € 50.000
- Communicatie € 25.000
- Participatie activiteiten € 25.000
- Activiteitenbudget € 25.000
- Werkbudget € 100.000

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Versterken gemeentelijke dienstverlening kwetsbare groepen (POK) (742052)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet voorstellen gedaan om de dienstverlening vanuit de overheid fundamenteel te verbeteren. Het kabinet stelt onder andere voor om de uitvoeringscapaciteit bij de overheid te versterken en extra ondersteuning te bieden aan mensen in kwetsbare posities. Dit is een gezamenlijke opdracht voor het rijk, de uitvoeringsorganisaties en de medeoverheden. Voor gemeenten is tot en met 2027 per jaar € 150 miljoen beschikbaar. De middelen hebben we ontvangen via de algemene uitkering.

We zetten de middelen in op drie thema's:
1. Vakmanschapsontwikkeling; We werken uit hoe we in het sociaal domein in Oss leren en ontwikkelen. Daarbij ligt de focus op het gebied van sociaal domein brede kennis competenties en vaardigheden. We ontwikkelingen verschillende leerinterventies en een cyclisch leerproces, werken dit methodisch uit en borgen de uitvoering hiervan. We leveren een zelf evaluerend en continue proces en werkwijze waardoor leren en ontwikkelen als vanzelfsprekend geborgd is in de lijn. Hiermee werken we aan het vakmanschap van de professionals die met luisterend oor en vertrouwen de inwoner tegemoet treden.
2. Rechtsbescherming bestaande uit drie stappen; verkenning wat nodig is, uitwerken plan van aanpak en implementatie & uitvoering. Concreet gaat het om uitbreiding inzet Ons Welzijn met 1,8 fte Sociaal Raadsliedenwerk.
3. Digitalisering bestaande uit drie actielijnen; digitale vindplaats, regiesysteem en datagedreven werken en cultuur & structuur/vakmanschap.

De middelen zijn in één keer beschikbaar gesteld, echter de uitvoering vindt gefaseerd over de jaren plaats. Hier maken we jaarlijks een bestedingsplan voor. Via de vorming van een aparte reserve blijven de gelden beschikbaar voor de realisatie van deze projecten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming t/m 2029 is € 104.000. Het bestedingsplan vanaf 2026 tot en met 2029 is hierin verwerkt. Ieder jaar actualiseren we, waar nodig, het meerjarige bestedingsplan.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	992	0	443	-571	864
2027	864	0	443	-763	544
2028	544	0	0	-255	289
2029	289	0	0	-185	104
2030	104	0	0	0	104

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026-2027

We hebben de volgende stortingen begroot:
- € 443.000 middelen 2026 versterken gemeentelijke dienstverlening
- € 443.000 middelen 2027 versterken gemeentelijke dienstverlening

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 245.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 191.000 voor rechtsbescherming (1,8 fte sociaal raadslieden voor 12 maanden)
- € 135.000 voor digitalisering (maatwerk regiesysteem en projectleider integrale dienstverlening Sociaal Domein)

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 290.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 191.000 voor rechtsbescherming (1,8 fte sociaal raadslieden voor 12 maanden)
- € 282.000 voor digitalisering (digitale vindplaats, communicatie, implementatie regiesysteem backoffice en projectleider doorontwikkeling regiesysteem)

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 235.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 20.000 (digitale vindplaats en communicatie)

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 185.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

ICT (742031)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Vanaf 2014 tot en met 2019 is de reserve ICT (voorheen: egalisatie automatisering / ICT gesloten circuit) alleen gebruikt voor vervangingsinvesteringen. Het gebruik van het 'gesloten circuit' is opgeheven. Dat betekent dat we vanaf 2020 begrotingsaanvragen voor investeringen doen waarbij prijsstijgingen en -dalingen direct ten laste/gunste komen van de exploitatie.

De opgebouwde reserve is noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Met ingang van 2020 hebben we de doelstellingen van de reserve geactualiseerd zodat deze aansluiten bij de huidige ontwikkelingen.

Deze reserve zetten we als volgt in:
- Het opvangen van incidentele lasten én voor zover deze niet passen in de exploitatie. Denk aan technische afwaardering van hardware.
- Frictiekosten als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen.
- Het financieren van innovatie, strategische ontwikkeling en -samenwerking.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	640	0	0	-429	211
2027	211	0	0	0	211
2028	211	0	0	0	211
2029	211	0	0	0	211
2030	211	0	0	0	211

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Programma Data € 223.000
- Inhuur netwerk specialisten € 80.000
- Verlenging inhuur Business Continuïteit Manager € 50.000
- Projectleiders Camera's € 26.000
- AI beleid € 50.000

We hebben geen stortingen begroot.

2027

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

2028

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

2029

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

2030

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

WGA (742032)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Op 1 januari 2006 is de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). De lasten voor de WGA mogen gelijk verdeeld worden tussen de werkgever en werknemer.

Het college heeft in overleg met de Ondernemingsraad (OR) besloten om de kosten voor de werknemer te betalen door de vrije maandagmiddag van carnaval te laten vervallen. Dit komt neer op een bedrag van € 47.805.

Als in een bepaald jaar dit bedrag niet nodig is voor de regeling (dat is afhankelijk van het aantal aanmeldingen in een jaar) blijven de middelen wel beschikbaar voor de WGA. Het gaat hierbij namelijk om een zogenaamde gesloten exploitatie. Dat betekent dat we restantgelden direct in de reserve storten. Daarnaast storten we vanaf 2016 eventuele overschotten op het arbeidsvoorwaardenbudget van de OR in deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Niet van toepassing.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	235	0	0	-166	69
2027	69	0	0	0	69
2028	69	0	0	0	69
2029	69	0	0	0	69
2030	69	0	0	0	69

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben een onttrekking begroot voor € 166.000 ter dekking van de hogere WGA kosten die we in 2026 verwachten.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Organisatie ontwikkelingen (742033)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve organisatie ontwikkelingen is bedoeld voor:
- achtervang banenafspraken
- kosten procesoptimalisaties
- organisatiekosten
- achtervang kosten RVU regeling
- achtervang bij inzet "onderuitputting salarissen" voor incidentele formatieknelpunten
- egaliseren kosten project organisatievisie "Wij zijn één Oss"
- egaliseren kosten project "Integraal Digitaliseren"

Achtervang banenafspraken
We proberen de banenafspraak uit onze reguliere middelen af te dekken. Als de reguliere middelen niet voldoende zijn vormt deze reserve de achtervang.

Eenmalige kosten procesoptimalisaties
Voor een toekomstbestendige organisatie is fors geïnvesteerd in procesoptimalisatie en extra formatie ICT. Deze structurele kosten betalen we door een aantal efficiency maatregelen en een digitaliseringsoperatie bij het archief.
Om deze besparing binnen de organisatie te realiseren is een bedrag van € 1 miljoen in deze reserve gestort. Dit bedrag is in de Programmabegroting 2020-2023 beschikbaar gesteld. In de Programmabegroting 2022-2025 is dit bedrag in het jaar 2022 aangevuld met € 380.000 voor de digitaliseringsoperatie (projectleiderskosten). Dit bedrag wordt de komende jaren aangewend voor de eenmalige kosten van de procesoptimalisatie en digitaliseringsoperatie.
De uitgaven op dit gebied wordt de komende jaren uit deze reserve betaald.

Organisatiekosten
We betalen met deze reserve eenmalige frictiekosten die -als gevolg van de efficiency maatregelen- bij het personeel ontstaan.
Door de krapte op de arbeidersmarkt investeren we voor drie jaar extra voor de werving en selectie.

Achtervang afdekken kosten RVU regeling
In de CAO 2023 is een afspraak opgenomen over vervroegd uittreden en een recht op een RVU regeling (bij 43 ABP- jaren en 10 jaar in dienst bij gemeenten). In onze organisatie kunnen circa 30 collega's hiervan gebruik maken. De kosten hiervan zijn € 24.000 per persoon. We ramen de kosten op circa € 700.000.

Achtervang bij inzet "onderuitputting salarissen" voor incidentele formatieknelpunten
Met ingang van 2026 wordt deze reserve niet langer ingezet als achtervang voor mogelijke overschrijdingen op salariskosten.

Egaliseren kosten project organisatievisie "Wij zijn één Oss"
We hebben een nieuwe organisatievisie: 'Wij zijn één Oss'. Een visie die richting geeft, verbindt en uitnodigt. Om aan deze organisatievisie handen en voeten te geven starten we een organisatie-ontwikkelprogramma "Wij zijn één Oss". We betalen circa € 0,94 miljoen betalen uit de reserve organisatieontwikkeling. We egaliseren de kosten voor de nieuwe organisatievisie via de reserve Organisatieontwikkeling.

Egaliseren kosten project "integraal Digitaliseren"
We stellen voor om de kansen die digitalisering biedt integraal op te pakken voor de hele organisatie. Dit doen we door te investeren en te sturen op (implementatie van) digitalisering. We egaliseren de kosten voor het project Ïntegraal Digitaliseren" via de reserve Organisatieontwikkeling.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Voeding reserve

We hebben de reserve in het verleden door een aantal incidentele bijdragen vanuit de Programmabegrotingen gevoed. Daarnaast wordt de reserve gevoed door efficiency maatregelen in de bedrijfsvoering. Deze efficiency maatregelen dragen bij een realisatie van de opgelegde taakstellingen voor de organisatie. Een tekort in enig jaar wordt onttrokken uit deze reserve en een surplus wordt gestort in deze reserve (taakstelling kostenplaat DT).

Noodzakelijk omvang

We hebben deze middelen nodig om de doelstellingen van deze reserve te borgen.
De reserve fungeert namelijk vooral als achtervang functie. We hebben hiervan geen onttrekkingen in de begroting opgenomen. Het is op voorhand namelijk niet bekend hoe de maatregelen in de praktijk uitpakken. Als de situatie zich voordoet zullen we bij de jaarrekening het werkelijke bedrag uit de reserve onttrekken. Op deze wijze is geborgd dat we geen tekorten van deze maatregelen op de algemene dienst van de gemeente af wentelen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	3.903	0	146	-417	3.632
2027	3.632	0	146	-141	3.638
2028	3.638	0	146	-231	3.553
2029	3.553	0	146	-174	3.526
2030	3.526	0	146	0	3.672

Toelichting op het meerjarenbeeld

De begrote mutaties van deze reserve zijn een inschatting. Bij het opstellen van de jaarrekening bekijken we welke werkelijke kosten of opbrengsten er zijn geweest en dit storten we in/onttrekken we uit deze reserve.

Stortingen

We hebben een structurele storting van € 146.000 begroot. Deze storting wordt gefinancierd uit de financiële voordelen die voortvloeien uit gerealiseerde organisatieontwikkelingen en daarmee samenhangende besparingen.

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Kosten project organisatievisie "Wij zijn één Oss" € 225.000
- Frictiekosten afdeling communicatie € 100.000
- Kosten project "Integraal digitaliseren" € 49.000
- Extra inzet werving & selectie € 43.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:
- Kosten project "Integraal digitaliseren" € 77.000
- Kosten project organisatievisie "Wij zijn één Oss" € 64.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Kosten project organisatievisie "Wij zijn één Oss" € 231.000

2029

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Kosten project organisatievisie "Wij zijn één Oss" € 174.000

2030

We hebben geen stortingen/onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Wachtgeld wethouders (742034)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om toekomstige financiële verplichtingen van de huidige wethouders op te kunnen vangen. Na een wethouderschap ontvangt een wethouder een ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt of (voldoende) inkomsten uit een andere dienstbetrekking worden ontvangen. Dat is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Voor voormalige wethouders hebben we een voorziening wachtgeld. Indien de voorziening wachtgeld wethouders te hoog (door het vinden van een (nieuwe) baan) of te laag is dan vindt verrekening met deze reserve plaats. Ter egalisatie van kosten wordt jaarlijks € 102.898 gestort in deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De noodzakelijke omvang van de reserve is onder andere afhankelijk van het wel of niet vinden van een nieuwe baan. Dat is vooraf moeilijk of niet in te schatten. Zolang het totaal van de uitkering en de nieuwe inkomsten niet boven het voormalig loon uitkomt, vindt er geen verrekening plaats.

Als compensatie voor de onzekere toekomstige wachtgeldverplichtingen storten we jaarlijks een bedrag van € 102.898 in deze reserve. De toereikendheid van dit bedrag is afhankelijk van de op te treden wethouderswisselingen. De maximale wachtgeldverplichting voor de huidige vijf wethouders is afgerond € 1,37 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	111	0	103	-210	4
2027	4	0	103	0	106
2028	106	0	103	0	209
2029	209	0	103	0	312
2030	312	0	103	0	415

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026 t/m 2030

We doen een jaarlijkse storting van € 102.898 in deze reserve. Dit bedrag is niet onderbouwd. De onttrekking van € 210.000 in 2026 komt door het vertrek van twee wethouders in verband met de afgelopen raadsverkiezingen d.d. 18 maart 2026. Naar aanleiding daarvan hebben we de voorziening wachtgeld moeten aanvullen.

Zit er voldoende geld in de reserve? *Is niet aan te geven. Dit is afhankelijk van welke wethouders na de gemeenteraadsverkiezingen in 2030 terugkomen als wethouder.*
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Dienstverlening (742036)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het programma Dienstverlening richt zich op het realiseren van betrouwbare, toegankelijke en inclusieve dienstverlening voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Om deze ambitie waar te maken, werken we aan vier samenhangende speerpunten:

1. We zorgen ervoor dat inwoners via alle dienstverleningskanalen beschikken over actuele, begrijpelijke en consistente informatie. De gemeentelijke website speelt hierin een centrale rol als een belangrijk informatie- en dienstverleningskanaal. Dit vraagt om structureel beheer, financiering, actualisatie en doorontwikkeling van de website en andere digitale kanalen.
2. Daarnaast versterken we de sturing op dienstverlening. Met organisatiebrede servicenormen en een dashboard voor monitoring maken we onze prestaties inzichtelijk en kunnen we gericht verbeteren.
3. Ook investeren we in de ontwikkeling van medewerkers. Goede dienstverlening vraagt om bewustzijn van ieders rol in de procesketen en om kennis en vaardigheden die aansluiten bij de veranderende verwachtingen van inwoners.
4. We werken eraan om het principe 'inwoner centraal' beter te verankeren in onze werkwijzen, processen en digitale dienstverlening. Hiermee sluiten onze producten en diensten beter aan bij de behoeften van inwoners.

Samen met inwoners en collega's werken we verder aan een dienstverlening die eenvoudig, toegankelijk en toekomstbestendig is. We verbeteren processen, versterken onze digitale dienstverlening en maken het voor inwoners makkelijker om zaken met de gemeente te regelen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang van het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	157	0	0	0	157
2027	157	0	0	-118	39
2028	39	0	0	-13	26
2029	26	0	0	-13	13
2030	13	0	0	-13	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben onttrekkingen geraamd voor het ontwikkelen van een nieuwe website en het ontwikkelen van bouwstenen voor Mijn Services.

Zit er voldoende geld in de reserve? Ja
Moet de reserve aangevuld worden? Nee
Kan de reserve verlaagd worden? Nee

Adviezen fiscaal gebied (742037)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bedoeld voor het inschakelen van specialistische kennis op het gebied van fiscaliteit. Daarbij hoort ook de doorontwikkeling van horizontaal toezicht met de belastingdienst.
Daarnaast is besloten om het beleidsdoel van deze reserve te verbreden. Deze reserve wordt ingezet voor financiële en fiscale adviezen (ook gekoppeld aan de implementatie en doorontwikkeling van het financiële pakket).

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Niet van toepassing.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	73	0	0	0	73
2027	73	0	0	0	73
2028	73	0	0	0	73
2029	73	0	0	0	73
2030	73	0	0	0	73

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Vennootschapsbelasting (742044)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve was bedoeld voor de te verrekenen vennootschapsbelasting. De gedachte was om te verrekenbare verliezen te storten in deze reserve en op het moment dat we daadwerkelijk vennootschapsbelasting moeten betalen dat we dan dit geld uit de reserve zouden halen.

De praktijk werkt echter zo niet. Te verrekenen verliezen worden extracomptabel door de belastingdienst bijgehouden en zij verreken dit later zelf bij VPB aangiften.
Dit betekent dat deze reserve niet meer nodig is en dus kan worden opgeheven.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang moet voldoende zijn om de toekomstige kosten aan vennootschapsbelasting te dekken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0
2030	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Egalisatie renteomslag (742041)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om eventuele renteschommelingen van de kasgelden voor een periode van 3 jaar op te kunnen vangen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij het instellen van de reserve hebben we de norm op 3% van de kasgeldnorm bepaald. De kasgeldnorm stijgt jaarlijks omdat deze is gekoppeld een het totaal van de begroting. We zien echter dat het renterisico fors stijgt door toenemende financieringsbehoefte (circa € 280 miljoen in de komende jaren) en door een stijgende rentepercentage.
De kasgeldnorm was op basis van jaarrekening 2024 ongeveer € 36 miljoen. De omvang voor 1 jaar is dan afgerond € 1,1 miljoen, voor 3 jaar afgerond ruim € 3,3 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	3.950	0	1.700	0	5.650
2027	5.650	0	0	0	5.650
2028	5.650	0	0	0	5.650
2029	5.650	0	0	0	5.650
2030	5.650	0	0	0	5.650

Toelichting op het meerjarenbeeld

In de programmabegroting 2026-2029 is besloten om € 1,7 miljoen van het rentevoordeel te storten in deze reserve. Dit om een buffer te hebben wanneer de rente stijgt.
Hiermee komen we wel boven de norm uit zoals we deze eerder gesteld hebben, echter gezien de gestegen renterisico's vinden we dit een verstandige keuze.

Via een separaat raadsvoorstel wordt voorgesteld om een bedrag van € 940.000 voor de business case Pivot park te onttrekken. Dit ten behoeve van het afdekken van tussentijdse tekorten.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Budgetoverheveling (742001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 heeft de gemeenteraad besloten dat een aantal budgetten gereserveerd moeten worden om niet uitgevoerde activiteiten in 2021 alsnog uit te kunnen voeren. De budgetten hiervoor hebben we in deze reserve gestort en in 2022 ook onttrokken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

N.v.t.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	43	0	4.879	-4.879	43
2027	43	0	0	0	43
2028	43	0	0	0	43
2029	43	0	0	0	43
2030	43	0	0	0	43

Toelichting op het meerjarenbeeld

2026

We hebben vanuit de jaarrekening 2025 een bedrag van € 4.879.000 gestort. We onttrekken in 2026 hiervoor een bedrag van € 4.879.000.

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN

Reserves dekking afschrijvingslasten

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Dit is een overzicht van alle reserves die het doel hebben om de kapitaallasten (rente en afschrijving) van bijbehorende investeringen af te dekken.
In de bijlage van de nota reserves is een detailoverzicht per reserve opgenomen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang van de reserves is afgestemd op de toekomstige kapitaallasten van de bijbehorende investeringen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2026	25.004	0	12.150	-672	36.481
2027	36.481	0	11.476	-1.012	46.945
2028	46.945	0	0	-977	45.968
2029	45.968	0	0	-1.155	44.813
2030	44.813	0	0	-1.370	43.443

Toelichting op het meerjarenbeeld

Dit betreft de volgende reserves:

- 743003 Reserve De Bolster horizonschool
- 743004 Reserve Brede school Lith
- 743005 Reserve Nieuwbouw school Geffen
- 743006 Reserve rnb Sportcomplex Herpinia
- 743007 Reserve Kleedaccommodatie Amstelhoef
- 743008 Reserve Sportpark de Akkeren
- 743009 Reserve Kunstgrasveld Talentencampus
- 743010 Reserve MOSA'14
- 743011 Reserve Revitalisering Koppelsteeg
- 743012 Reserve Rusheuvel non-infill
- 743013 Reserve Openbare ruimte Centrum
- 743014 Reserve Nieuwbouw hertenkamp
- 743015 Reserve Bouwk aanpass MJC stadsarch
- 743016 Reserve Kapitaallasten MIPMO
- 743017 Reserve Kapitaallasten bomen
- 743018 Reserve VRI projecten 2017
- 743019 Reserve Parkeergarage
- 743020 Reserve Fietsenstallingen
- 743021 Reserve Ontmoeten Ussen
- 743022 Reserve Op. ruimte Centrum ontsl. fase 1
- 743023 Reserve Op. ruimte Centrum Bram vd Berghstr.
- 743025 Reserve Stadssportpark TBL
- 743026 Reserve Vergroenen Stadspark
- 743027 Reserve Dynamische Afsluiting
- 743028 Reserve Warenhuis
- 743029 Reserve ONK accommodatie ontmoeten en sport
- 743030 Reserve Binnenhaven
- 743031 Reserve Blindengeleideroute
- 743032 Reserve Volksuniversiteit verduurzaming

- 743033 Reserve investeringen openbare ruimte walkwartier
- 743034 Reserve Walstraat EO
- 743035 Reserve reconstructie Heihoeksingel
- 743036 Reserve kunstgrasveld Onder d'n Plag
- 743037 Reserve verduurzaming Oude Klooster Geffen
- 743038 Reserve vervanging luchtbehandeling Meteoor
- 743039 Reserve voorbereiding Heihoeksingel
- 743040 Reserve voorbereiding spoorkruising Amsteleind
- 743041 Reserve De Berchplaets verduurzaming
- 743042 Reserve Duurzaamheidsplein 2.0
- 743043 Reserve Herinrichting Raadhuiskwartier
- 743044 Reserve Fietsenstalling Koornstraat
- 743045 Reserve Noordelijke ontsluitingsweg
- 743046 Reserve Fietsenstalling TBL
- 743047 Reserve Barbarapark

De bovenstaande reserves dekken de structurele kapitaallasten van de bijbehorende investeringen af. Onderstaande bedragen zijn incidentele stortingen om de bedragen op reserves te vormen.

Storting 2026;
- 743034 Reserve Walstraat EO € 413.084
- 743037 Reserve verduurzaming Oude Klooster Geffen € 800.000
- 743041 Reserve De Berchplaets verduurzaming € 200.000
- 743042 Reserve Duurzaamheidsplein 2.0 € 1.330.000
- 743043 Reserve Herinrichting Raadhuiskwartier € 8.763.000
- 743044 Reserve Fietsenstalling Koornstraat € 500.000
- 743046 Reserve Fietsenstalling TBL € 68.867
- 743047 Reserve Barbarapark € 75.000

Storting 2027;
- 743025 Reserve Stadssportpark TBL € 472.809
- 743025 Reserve Stadssportpark TBL € 150.000
- 743025 Reserve Stadssportpark TBL € 200.000
- 743045 Reserve Noordelijke ontsluitingsweg € 10.652.830

Zit er voldoende geld in de reserve?	Ja
Moet de reserve aangevuld worden?	Nee
Kan de reserve verlaagd worden?	Nee

Bijlage 1 – Overzicht reserves

OVERZICHT RESERVES 2025-2029 X € 1.000		Saldo 31-12-2025	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2026	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2027	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2028	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2029	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2030
ALGEMENE RESERVES																						
740001	Algemene vrije reserve	**33.068**	0	6.111	-1.308	**37.872**	0	150	0	**38.022**	0	0	-3.560	**34.462**	0	0	-2.160	**32.302**	0	0	-560	**31.742**
740002	Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf	**11.487**	0	8.992	-4.178	**16.301**	0	5.868	-676	**21.494**	0	2.672	-192	**23.974**	0	2.667	-2	**26.639**	0	874	-541	**26.972**
TOTAAL ALGEMENE RESERVES		**44.556**	**0**	**15.103**	**-5.486**	**54.173**	**0**	**6.018**	**-676**	**59.515**	**0**	**2.672**	**-3.752**	**58.436**	**0**	**2.667**	**-2.162**	**58.941**	**0**	**874**	**-1.101**	**58.713**
RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST																						
741001	Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas	**7.628**	0	0	-909	**6.719**	0	0	-804	**5.916**	0	0	-1.049	**4.867**	0	0	-944	**3.923**	0	0	-839	**3.084**
741002	Deposito BNG inzake opheffing HNG	**305**	0	0	-112	**193**	0	0	-88	**106**	0	0	-64	**42**	0	0	-42	**0**	0	0	0	**0**
743001	Gemeentehuis	**7.848**	0	0	-563	**7.285**	0	0	-548	**6.737**	0	0	-533	**6.204**	0	0	-518	**5.686**	0	0	-503	**5.184**
742057	Gemeentehuis toekomst bestendig	**2.524**	0	0	-128	**2.396**	0	0	-127	**2.268**	0	0	-99	**2.169**	0	0	-99	**2.070**	0	0	-99	**1.971**
741003	Reserve afkoop onderhoud N625	**0**	0	0	0	**0**	0	12.500	-556	**11.944**	0	0	-556	**11.389**	0	0	-556	**10.833**	0	0	-556	**10.278**
TOTAAL RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST		**18.305**	**0**	**0**	**-1.712**	**16.594**	**0**	**12.500**	**-2.122**	**26.971**	**0**	**0**	**-2.300**	**24.671**	**0**	**0**	**-2.159**	**22.513**	**0**	**0**	**-1.996**	**20.516**
BESTEMMINGSRESERVES																						
742002	Wonen, welzijn en zorg	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742003	Beschermd wonen	**24.321**	0	3.200	-4.025	**23.496**	0	0	-5.000	**18.496**	0	0	-5.000	**13.496**	0	0	0	**13.496**	0	0	0	**13.496**
742053	Opvang Vluchtelingen	**27.224**	0	4.904	-9.042	**23.086**	0	4.715	-17.005	**10.797**	0	4.729	-927	**14.598**	0	4.742	-901	**18.440**	0	4.742	-901	**22.281**
743002	Huisvestingskosten schoolgebouwen	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742038	Bestaanszekerheid	**1.409**	0	198	-377	**1.230**	0	0	-215	**1.015**	0	0	-116	**899**	0	0	0	**899**	0	0	0	**899**
742005	Integraal Voorzieningenbeleid	**1.510**	0	212	-749	**973**	0	834	-330	**1.477**	0	12	-260	**1.229**	0	12	-10	**1.231**	0	12	-822	**422**
742050	Lievekamp	**1.500**	0	3.058	0	**4.558**	0	2.772	0	**7.330**	0	1.999	0	**9.330**	0	0	0	**9.330**	0	0	0	**9.330**
742056	Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	**1.749**	0	0	-1.000	**749**	0	0	0	**749**	0	0	0	**749**	0	0	0	**749**	0	0	0	**749**
742006	Carnavalsloodsen	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742011	Integraal uitvoeringsprogramma (IUP)	**8.774**	0	53	0	**8.826**	0	23	0	**8.849**	0	23	0	**8.871**	0	23	0	**8.894**	0	23	0	**8.916**
742049	Baggeren Haven	**1.122**	0	0	0	**1.122**	0	0	0	**1.122**	0	0	-827	**295**	0	0	0	**295**	0	0	0	**295**
742008	Egalisatie rioolbeheer	**772**	0	0	-15	**757**	0	0	0	**757**	0	0	0	**757**	0	0	0	**757**	0	0	0	**757**
742015	Afvalstoffenheffing	**2.815**	0	0	-2.333	**483**	0	0	-70	**413**	0	0	0	**413**	0	0	0	**413**	0	0	0	**413**
742017	Groenfonds landelijk gebied	**2.392**	0	352	-175	**2.569**	0	300	-750	**2.119**	0	0	-410	**1.709**	0	0	-150	**1.559**	0	0	0	**1.559**
742054	Klimaatadaptatie	**1.149**	0	0	-325	**824**	0	0	-315	**509**	0	0	-186	**323**	0	0	0	**323**	0	0	0	**323**
742018	Bodemsanering	**319**	0	0	-20	**299**	0	0	-120	**179**	0	0	-120	**59**	0	0	-39	**20**	0	0	-20	**0**
742026	Ontwikkeling windpark (Elzenburg-De Geer)	**608**	0	0	-100	**508**	0	0	-100	**408**	0	0	0	**408**	0	0	0	**408**	0	0	0	**408**
742020	Reserve Energietransitie	**1.168**	0	724	-30	**1.861**	0	480	-728	**1.613**	0	31	-832	**811**	0	31	0	**843**	0	0	0	**843**
742029	Quick wins binnenhavens	**7.556**	0	0	-7.556	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742028	Economie	**796**	0	0	-421	**375**	0	0	-44	**331**	0	0	-31	**300**	0	0	-31	**269**	0	0	0	**269**
742024	Walkwartier en omgeving	**1.978**	0	0	-443	**1.535**	0	0	-180	**1.355**	0	0	-30	**1.325**	0	0	0	**1.325**	0	0	0	**1.325**
742025	Investeringsfonds Stadshart Oss	**4.415**	0	0	-862	**3.553**	0	0	-990	**2.563**	0	0	0	**2.563**	0	0	0	**2.563**	0	0	0	**2.563**
742030	Heesch-West	**2.513**	0	0	0	**2.513**	0	0	0	**2.513**	0	0	0	**2.513**	0	0	0	**2.513**	0	0	0	**2.513**
742010	Mobiliteit	**25.914**	0	1.556	-11.497	**15.973**	0	493	-854	**15.612**	0	493	-271	**15.834**	0	493	-125	**16.202**	0	493	-360	**16.335**
742009	Parkeren	**2.451**	0	1.560	-1.148	**2.863**	0	603	-2.179	**1.287**	0	557	-216	**1.629**	0	553	-216	**1.966**	0	358	-235	**2.089**
742012	Openbare verlichting	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742016	Geluid	**15**	0	0	0	**15**	0	0	0	**15**	0	0	0	**15**	0	0	0	**15**	0	0	0	**15**
742027	Strategische aankopen grondbedrijf	**5.950**	0	0	-507	**5.443**	0	0	-338	**5.105**	0	0	0	**5.105**	0	0	0	**5.105**	0	0	0	**5.105**
742046	Binnenstedelijke transformaties	**18.643**	0	0	-7.156	**11.486**	0	5.000	-50	**16.436**	0	0	0	**16.436**	0	0	0	**16.436**	0	0	0	**16.436**
742047	Bovenwijkse voorzieningen	**16.742**	0	2.889	-1.084	**18.547**	0	2.544	-10.953	**10.138**	0	714	-10.500	**352**	0	537	0	**889**	0	302	-1.000	**190**
742048	Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving	**9.101**	0	6.913	-350	**15.664**	0	2.128	-350	**17.441**	0	12.463	0	**29.904**	0	1.789	0	**31.693**	0	3.563	0	**35.256**
742021	Volkshuisvesting	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742045	Omgevingswet	**3.606**	0	100	-1.230	**2.476**	0	0	-1.250	**1.226**	0	0	-1.090	**136**	0	0	0	**136**	0	0	0	**136**
742039	Brutering woonwagens	**501**	0	0	-63	**438**	0	0	-63	**375**	0	0	-63	**313**	0	0	-63	**250**	0	0	-63	**187**
742022	Kosten verstrekken leningen volkshuisvesting	**751**	0	639	-474	**915**	0	0	-494	**421**	0	0	-281	**140**	0	0	-62	**78**	0	0	-14	**63**
742040	Meekoppelkansen dijkversterking Maas	**1.013**	0	0	-360	**653**	0	0	-114	**539**	0	0	0	**539**	0	0	0	**539**	0	0	0	**539**
742043	Ontwikkeling Geffense plas	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742052	Reserve versterken gemeentelijke dienstverlening kwets	**992**	0	443	-571	**864**	0	443	-763	**544**	0	0	-255	**289**	0	0	-185	**104**	0	0	0	**104**
742031	Egalisatie automatisering	**640**	0	0	-429	**211**	0	0	0	**211**	0	0	0	**211**	0	0	0	**211**	0	0	0	**211**
742032	WGA	**235**	0	0	-166	**69**	0	0	0	**69**	0	0	0	**69**	0	0	0	**69**	0	0	0	**69**
742019	Reserve WW-lasten	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742033	Organisatie-ontwikkelingen	**3.903**	0	146	-417	**3.632**	0	146	-141	**3.638**	0	146	-231	**3.553**	0	146	-174	**3.526**	0	146	0	**3.672**
742034	Wachtgeld wethouders	**111**	0	103	-210	**4**	0	103	0	**106**	0	103	0	**209**	0	103	0	**312**	0	103	0	**415**
742036	Dienstverlening	**157**	0	0	0	**157**	0	0	-118	**39**	0	0	-13	**26**	0	0	-13	**13**	0	0	-13	**0**
742037	Adviezen fiscaal gebied	**73**	0	0	0	**73**	0	0	0	**73**	0	0	0	**73**	0	0	0	**73**	0	0	0	**73**
742044	Vennootschapsbelasting	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742041	Egalisatie renteomslag	**3.950**	0	1.700	0	**5.650**	0	0	0	**5.650**	0	0	0	**5.650**	0	0	0	**5.650**	0	0	0	**5.650**
742058	Dak en thuisloosheid	**1.475**	0	0	-150	**1.325**	0	0	0	**1.325**	0	0	0	**1.325**	0	0	0	**1.325**	0	0	0	**1.325**
742001	Budgetoverheveling	**43**	0	4.879	-4.879	**43**	0	0	0	**43**	0	0	0	**43**	0	0	0	**43**	0	0	0	**43**
742059	Reserve Risicores. waarder. lening Wachtmeesters	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742060	Reserve Rust Roest	**100**	0	0	0	**100**	0	0	0	**100**	0	0	0	**100**	0	0	0	**100**	0	0	0	**100**
742061	Reserve Schadewijk	**1.060**	0	0	-877	**183**	0	4.173	-1.245	**3.111**	0	0	-1.170	**1.941**	0	0	-1.045	**895**	0	0	-895	**0**
742062	Reserve Maasveren	**225**	0	0	-38	**188**	0	0	-38	**150**	0	0	-38	**113**	0	0	-38	**75**	0	0	-38	**38**
742063	Reserve GALA / IZA	**798**	0	0	-292	**506**	0	0	-380	**126**	0	0	0	**126**	0	0	0	**126**	0	0	0	**126**
742064	Reserve kostenbeheersing sociaal domein	**2.000**	0	550	-916	**1.634**	0	0	-910	**723**	0	0	-314	**409**	0	0	-239	**170**	0	0	0	**170**
742065	Reserve Bouwleges	**0**	0	915	0	**915**	0	0	-915	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
742066	Reserve groot onderhoud vaste inrichting Warenhui	**0**	0	45	0	**45**	0	45	0	**90**	0	45	0	**135**	0	45	0	**180**	0	45	0	**225**
742067	Reserve Progr.-organ. transformatie Sociaal Domein	**0**	0	400	-210	**190**	0	950	0	**1.140**	0	150	0	**1.290**	0	0	0	**1.290**	0	0	0	**1.290**
742068	Reserve toekomstbestendige Landbouw	**0**	0	0	0	**0**	0	390	-282	**108**	0	0	-54	**54**	0	0	-29	**25**	0	0	-25	**0**
742069	Reserve Stadsontwikkeling	**0**	0	0	0	**0**	0	1.622	-522	**1.101**	0	0	-424	**677**	0	0	-368	**309**	0	0	-309	**0**
TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES		**194.538**	**0**	**35.538**	**-60.497**	**169.579**	**0**	**27.765**	**-47.807**	**149.538**	**0**	**21.465**	**-23.659**	**147.343**	**0**	**8.474**	**-3.689**	**152.129**	**0**	**9.787**	**-4.695**	**157.220**

OVERZICHT RESERVES 2025-2029 X € 1.000		Saldo 31-12-2025	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2026	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2027	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2028	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2029	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo 31-12-2030
RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN																						
743003	De Bolster Horizonschool	**574**	0	0	-29	**545**	0	0	-29	**516**	0	0	-29	**488**	0	0	-29	**459**	0	0	-29	**430**
743004	Brede school centrum Lith	**3.978**	0	0	-135	**3.843**	0	0	-135	**3.708**	0	0	-135	**3.574**	0	0	-135	**3.439**	0	0	-135	**3.305**
743005	Nieuwbouw school Geffen	**629**	0	0	-26	**603**	0	0	-26	**576**	0	0	-26	**550**	0	0	-26	**524**	0	0	-26	**498**
743006	RNB/Sportcomplex Herpinia	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
743007	Kleedaccommodatie Amstelhoef	**738**	0	0	-25	**713**	0	0	-25	**687**	0	0	-25	**662**	0	0	-25	**636**	0	0	-25	**611**
743008	Sportpark de Akkeren	**306**	0	0	-24	**282**	0	0	-24	**259**	0	0	-24	**235**	0	0	-24	**212**	0	0	-24	**188**
743009	Kunstgrasveld Talentencampus	**443**	0	0	-54	**389**	0	0	-54	**335**	0	0	-26	**309**	0	0	-26	**283**	0	0	-26	**257**
743010	Kleedaccommodatie MOSA'14	**257**	0	0	-7	**249**	0	0	-7	**242**	0	0	-7	**235**	0	0	-7	**227**	0	0	-7	**220**
743011	Revitalisering Koppelsteeg	**216**	0	0	-12	**204**	0	0	-12	**192**	0	0	-12	**180**	0	0	-12	**168**	0	0	-12	**156**
743012	Rusheuvel	**73**	0	0	-12	**61**	0	0	-12	**49**	0	0	-12	**37**	0	0	-12	**24**	0	0	-12	**12**
743013	Investeringen openbare ruimte centrum	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
743014	Nieuwbouw hertenkamp	**34**	0	0	-3	**31**	0	0	-3	**28**	0	0	-3	**25**	0	0	-3	**22**	0	0	-3	**19**
743015	Bouwkundige aanpassingen Museum Jan Cunen	**700**	0	0	-21	**678**	0	0	-21	**657**	0	0	-21	**636**	0	0	-21	**615**	0	0	-21	**594**
743016	Kapitaallasten investeringen mobiliteit	**627**	0	0	-23	**604**	0	0	-23	**580**	0	0	-23	**557**	0	0	-23	**534**	0	0	-23	**510**
743017	Kapitaallasten bomen	**937**	0	0	-41	**896**	0	0	-41	**855**	0	0	-41	**814**	0	0	-41	**774**	0	0	-41	**733**
743018	Projecten VRI 2017	**437**	0	0	-49	**387**	0	0	-49	**338**	0	0	-49	**288**	0	0	-49	**239**	0	0	-49	**190**
743019	Parkeergarage	**697**	0	0	-26	**671**	0	0	-26	**646**	0	0	-26	**619**	0	0	-26	**593**	0	0	-27	**566**
743020	Fietsenstallingen	**14**	0	0	-7	**7**	0	0	-7	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
743021	Bestemm res Ontmoeten Ussen	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
743022	Reserve Op. ruimte Centrum ontsl. fase 1	**650**	0	0	-16	**634**	0	0	-16	**618**	0	0	-16	**602**	0	0	-16	**586**	0	0	-16	**570**
743023	Reserve Op. ruimte Centrum Bram vd Berghstr.	**265**	0	0	-10	**256**	0	0	-10	**246**	0	0	-10	**236**	0	0	-10	**226**	0	0	-10	**216**
743025	Reserve Stadssportpark TBL	**58**	0	0	0	**58**	0	823	0	**881**	0	0	0	**881**	0	0	0	**881**	0	0	0	**881**
743026	Reserve Vergroenen Stadspark	**625**	0	0	-25	**600**	0	0	-25	**576**	0	0	-25	**551**	0	0	-25	**526**	0	0	-25	**502**
743027	Reserve Dynamische Afsluiting	**115**	0	0	-23	**92**	0	0	-23	**69**	0	0	-23	**46**	0	0	-23	**23**	0	0	-23	**0**
743028	Reserve Warenhuis	**2.616**	0	0	-65	**2.550**	0	0	-65	**2.485**	0	0	-65	**2.419**	0	0	-65	**2.354**	0	0	-65	**2.289**
743029	Reserve ONK accommodatie ontmoeten en sport	**1.507**	0	0	0	**1.507**	0	0	-34	**1.473**	0	0	-34	**1.440**	0	0	-34	**1.406**	0	0	-34	**1.373**
743030	Reserve Binnenhaven	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
743031	Reserve Blindegeleideroute	**255**	0	0	0	**255**	0	0	-5	**250**	0	0	-5	**246**	0	0	-5	**241**	0	0	-5	**237**
743032	Reserve Volksuniversiteit verduurzaming	**638**	0	0	0	**638**	0	0	-33	**605**	0	0	-33	**572**	0	0	-33	**539**	0	0	-33	**506**
743033	Reserve investeringen openbare ruimte walkwartier	**2.894**	0	0	0	**2.894**	0	0	-61	**2.833**	0	0	-61	**2.772**	0	0	-61	**2.711**	0	0	-61	**2.650**
743034	Reserve Walstraat EO	**2.013**	0	413	0	**2.426**	0	0	-45	**2.382**	0	0	-45	**2.337**	0	0	-45	**2.292**	0	0	-45	**2.247**
743035	Reserve reconstructie Heihoeksingel	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
743036	Reserve kunstgrasveld Onder d'n Plag	**624**	0	0	-38	**585**	0	0	-38	**547**	0	0	-38	**508**	0	0	-38	**470**	0	0	-38	**431**
743037	Reserve verduurzaming Oude Klooster Geffen	**0**	0	800	0	**800**	0	0	0	**800**	0	0	0	**800**	0	0	0	**800**	0	0	0	**800**
743038	Reserve vervanging luchtbehandeling Meteoor	**475**	0	0	0	**475**	0	0	-19	**456**	0	0	-19	**437**	0	0	-19	**418**	0	0	-19	**399**
743039	Reserve voorbereiding Heihoeksingel	**550**	0	0	0	**550**	0	0	0	**550**	0	0	0	**550**	0	0	0	**550**	0	0	-9	**541**
743040	Reserve voorbereiding spoorkruising Amsteleind	**1.060**	0	0	0	**1.060**	0	0	0	**1.060**	0	0	0	**1.060**	0	0	0	**1.060**	0	0	-11	**1.049**
743041	Reserve De Berchplaets verduurzaming	**0**	0	200	0	**200**	0	0	0	**200**	0	0	0	**200**	0	0	0	**200**	0	0	0	**200**
743042	Reserve Duurzaamheidsplein 2.0	**0**	0	1.330	0	**1.330**	0	0	-117	**1.213**	0	0	-117	**1.095**	0	0	-117	**978**	0	0	-117	**860**
743043	Reserve Herinrichting Raadhuiskwartier	**0**	0	8.763	0	**8.763**	0	0	0	**8.763**	0	0	0	**8.763**	0	0	0	**8.763**	0	0	-195	**8.568**
743044	Reserve fietsenstalling Koornstraat	**0**	0	500	0	**500**	0	0	-25	**475**	0	0	-25	**450**	0	0	-25	**425**	0	0	-25	**400**
743045	Reserve Noordelijke ontsluitingsweg	**0**	0	0	0	**0**	0	10.653	0	**10.653**	0	0	0	**10.653**	0	0	-178	**10.475**	0	0	-178	**10.298**
743046	Reserve Fietsenstalling TBL	**0**	0	69	0	**69**	0	0	0	**69**	0	0	0	**69**	0	0	0	**69**	0	0	0	**69**
743047	Reserve Barbarapark	**0**	0	75	0	**75**	0	0	-2	**73**	0	0	-2	**72**	0	0	-2	**70**	0	0	-2	**68**
TOTAAL RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN		**25.004**	**0**	**12.150**	**-672**	**36.481**	**0**	**11.476**	**-1.012**	**46.945**	**0**	**0**	**-977**	**45.968**	**0**	**0**	**-1.155**	**44.813**	**0**	**0**	**-1.370**	**43.443**
TOTAAL RESERVES		**282.403**	**0**	**62.791**	**-68.366**	**276.827**	**0**	**57.758**	**-51.617**	**282.969**	**0**	**24.137**	**-30.688**	**276.418**	**0**	**11.141**	**-9.164**	**278.395**	**0**	**10.661**	**-9.162**	**279.893**